

ETNE KONTROLLUTVAL**INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET**

Dato: måndag 8. november 2021
Tid: kl. 15.00 **MERK TIDA!!!**
Sted: Etne tinghus, formannskapssalen

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS, tlf. 959 86 977
eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Ved forfall blir varamedlem innkalla særskilt. Medlem som har lovleg forfall eller meina seg ugild, må gi melding om dette slik at varamedlem kan bli innkalla.
Sakskartet vil bli lagd ut på kommunen si nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Saker merka *Ikkje offentleg jamfør off. l.*, blir berre sendt til medlemmer/varamedlemmer.

Kommunedirektør/personalsjef er invitert i sak 22

SAKLISTE:

21/21 Godkjenning av protokoll frå møte 27.09.21

22/21 Orientering frå administrasjonen – personalavdelinga

23/21 Val av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt

24/21 Framlegg til møteplan for 2022

25/21 Referat- og orienteringssaker 08.11.21

Ymse

Aksdal, 01.11.21

Tollef Rullestad
Kontrollutvalsleiar (sign.)

Odd Gunnar Høie
Utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Kommunedirektør (er invitert)
Varamedlem (til orientering)

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saks nr
Kontrollutvalet	08.11.21	21/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 27.09.21

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Protokoll frå møte i Etne kontrollutval 27.09.21 blir godkjent slik han ligg føre.

Saksvedlegg: Protokoll får møte 27.09.21

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 27.09.21 følgjer vedlagt. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og er oversendt kommunen slik han ligg føre. Det er ikkje komme merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen skal godkjennast formelt i dette møtet, og utvalsleiar eller evt. møteleiar vil så signere protokollen.

Aksdal, 01.11.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

ETNE KONTROLLUTVAL**PROTOKOLL**

Måndag 27. september 2021 blei det halde møte i Etne kontrollutval under leiing av utvalsleiar Tollef Rullestad.

MØTESTAD:	Etne tinghus, formannskapssalen og Teams
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 13.00 – kl. 15.20
MØTANDE MEDLEMER:	Tollef Rullestad (Ap), Nina Vierdal Vee (Sp), Øyvind Kaldheim (Krf), Ragni Sunniva Fett (V) og Kjetil Winterthun (Frp) deltok på Teams
FORFALL:	Ingen
MØTANDE VARAMEDELEM:	Ingen
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Seniorrådgjevar Odd Gunnar Høie, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Oppdragsansvarlig revisor Tore Kristensen og revisor Deanne Kvammen, Rogaland Revisjon IKS Forvaltningsrevisor Annbjørg Ryssdal, Deloitte AS, på Teams i sak 15
FRÅ ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Kommunalsjef utvikling og drift Hans Erik Lundberg i sak 14, kommunalsjef oppvekst og kultur Mona R. Sævik i sak 15. Økonomisjef Filippo Ballarin deltok på Teams
ANDRE SOM MØTTE:	Ordførar Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim (Sp)
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:**SAK 13/21 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 10.05.21****Sekretariatet si innstilling:**

Protokoll frå møte i Etne kontrollutval 10.05.21 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Protokollen blei godkjent slik han var lagt fram.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21:

Protokoll frå møte i Etne kontrollutval 10.05.21 blir godkjent slik han ligg føre.

**SAK 14/21 ORIENTERING FRÅ ADMINISTRASJONEN –
V/KOMMUNALSJEF UTVIKLING OG DRIFT****Sekretariatet si innstilling:**

Etne kontrollutval tek gjennomgangen frå kommunaldirektør for utvikling og drift om sitt arbeid og ansvarsområde til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Kommunalsjef Hans Erik Lundberg orienterte og viste ein presentasjon. Han viste eit organisasjonskart, og gjorde greie for at han har ansvar for teknisk tenester, næringsutvikling, reiseliv og folkehelse.

Kommunen har mange bygg og store areal som treng vedlikehald og reinhald. Budsjettet til vedlikehald er ikkje tilstrekkeleg, men avdelinga får til mykje for lite pengar meinte kommunaldirektøren. Avdelinga jobba med å få plass ei ny vasskjelde med større kapasitet.

Kommuneplanen var blitt forsinka, mellom anna på grunn av skifte av tilsette. Han håpa planen ville bli lagd fram for politisk handsaming våren 2022.

Medlemmene fekk svar på spørsmål om mellom anna vedlikehald av veger etter tømmertransport, tidsfristar for tilbagemelding på mangelfulle byggsøknadar og kvalitet og utskifting av vassrør.

Utvalsleiar takka for ei interessant orientering.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21:

Etne kontrollutval tek gjennomgangen frå kommunaldirektør for utvikling og drift om sitt arbeid og ansvarsområde til orientering.

**SAK 15/21 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT – «TRYGT OG
GODT SKULEMILJØ»****Sekretariatet si innstilling:**

1. Etne kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Deloitte AS sin rapport om «Trygt og godt skulemiljø» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert oversendt til kommunedirektøren for vidare oppfølging av rapporten sine 10 tilrådingar.
3. Kommunedirektøren gir tilbagemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Forvaltningsrevisor Annbjørg Ryssdal frå Deloitte AS deltok på Teams og presenterte rapporten. Ho gjorde greie føremål, problemstillingar og metode. Det var mellom anna gjennomført intervju med ti personar, 69 personar hadde svara på spørjeskjema, og revisjonen hadde gjennomgått sju saker som stikkprøvekontroll. Revisor gjorde greie for sine vurderingar. Forvaltningsrevisor hadde funne fleire område som kunne bli betre, og dei hadde utarbeida ti tilrådingar til kommunen.

Kommunalsjef Sævik kommenterte rapporten. Ho meinte den var nyttig, og at dei allereie hadde tatt tak i nokre av revisor sine tilrådingar. Kommunalsjefen meinte det var greitt med ein ni månaders frist for å følgje opp tilrådingane.

Medlemmene fekk svar på spørsmål om mellom anna om elevar hadde fått kome fram med sitt syn, skilnaden mellom aktivitetsplan og enkeltvedtak.

Leiar takka for ein god og interessant rapport.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21 og innstilling til kommunestyret:

1. *Etne kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Deloitte AS sin rapport om «Trygt og godt skulemiljø» og tek denne til orientering.*
2. *Rapporten vert oversendt til kommunedirektøren for vidare oppfølging av rapporten sine 10 tilrådingar.*
3. *Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.*

SAK 16/21 ROGALAND REVISJON IKS OM REVISOR SI ROLLE OG ANSVARSOMRÅDE**Sekretariatet si innstilling:**

Etne kontrollutval tek informasjonen frå Rogaland Revisjon IKS om revisor si rolle og ansvarsområde til orientering i engasjementsbrevet av 07.07.21 til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Oppdragsansvarleg revisor Tore Kristensen viste til utsendt engasjementsbrev og ønskte å ta ei samla orientering under sak 18. Utvalet hadde ingen spørsmål eller merknader. Utvalet slutta seg til innstillinga.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21:

Etne kontrollutval tek informasjonen frå Rogaland Revisjon IKS om revisor si rolle og ansvarsområde til orientering i engasjementsbrevet av 07.07.21 til orientering.

SAK 17/21 REVISOR SI EIGENERKLÆRING FOR 2021

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tar den framlagde eigenerklæringa dagsett 07.07.21 frå oppdragsansvarleg revisor Tore Kristensen og Silje Nygård, Rogaland Revisjon IKS til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Medlemmene hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21:

Etne kontrollutval tar den framlagde eigenerklæringa dagsett 07.07.21 frå oppdragsansvarleg revisor Tore Kristensen og Silje Nygård, Rogaland Revisjon IKS til orientering.

SAK 18/21 ORIENTERING OM REVISJONSPLAN FOR REKNESKAPSÅRET 2021

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tar revisjonsplan 2021 frå Rogaland Revisjon IKS om rekneskapsrevisjonen og presentasjon frå oppdragsansvarleg revisor om interimrevisjonen så langt i 2021 til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Oppdragsansvarleg revisor Tore Kristensen orienterte og viste ein presentasjon. Han starta med å presentere selskapet, som no er eigd av 23 kommunar og fylkeskommunen. Dei er 17 tilsette innan rekneskapsrevisjon og 9 innan forvaltningsrevisjon.

Han gjorde greie for lovgrunnlag, utvalets tilsyns- og kontrolloppgåver, regelverk, revisjonssyklus. Han orienterte om rammebetingingar, nøkkeltall, tenestetilbodet og kvalitet på tenestene til kommunen. Vidare ble det gjort greie for risikovurderingar, angrepsvinkel for revisjonen og kva som vil bli vektlagt i 2021. Han viste ein del nøkkeltal for Etne kommune.

Revisor gjorde også greie for planlegging og gjennomføring av forenkla etterlevelseskroll.

Medlemmene fekk svar på spørsmål om mellom anna offentlege tilskotsordningar.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21:

Etne kontrollutval tar revisjonsplan 2021 frå Rogaland Revisjon IKS om rekneskapsrevisjonen og presentasjon frå oppdragsansvarleg revisor om interimrevisjonen så langt i 2021 til orientering.

SAK 19/21 BUDSJETTFRAMLEGG 2022 – KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Etne kommune for budsjettåret 2022 med ein totalramme på **kr 990 000,-** eks mva fordelt på følgjande:

Kontrollutvalet	kr 106 000
Kjøp av sekretariatsteneste	kr 195 000
Kjøp av revisjonsteneste	kr 689 000

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Utvalssekretær gjorde greie for oppsettet. Utvalet hadde merka seg auka, men slutta seg til budsjettframlegget.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21 og innstilling til kommunestyret:

*Etne kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Etne kommune for budsjettåret 2022 med ein totalramme på **kr 990 000,-** eks mva fordelt på følgjande:*

<i>Kontrollutvalet</i>	<i>kr 106 000</i>
<i>Kjøp av sekretariatsteneste</i>	<i>kr 195 000</i>
<i>Kjøp av revisjonsteneste</i>	<i>kr 689 000</i>

SAK 20/21 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 27.09.21

14. Statusoversyn pr. september 2021
15. KST-vedtak 10.06.21, sak 32/21 – forvaltningsrevisjonsrapport «Forum for oppvekst i Sunnhordland»
16. KST-vedtak 10.06.21, sak 25/21 – godkjenning av avtaler med Rogaland Revisjon IKS
17. Invitasjon til folkevalddopplæring for kontrollutval i tidlegare Hordaland fylke 2022
18. Krisesenter Vest IKS – protokoll frå representantskapsmøte 11.06.21
19. Haugaland brann og redning IKS – protokoll frå representantskapsmøte 24.08.21
20. FKT-medlemsinformasjon juni 2021

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Sekretær gjorde greie for referatsakene.

Ordførar orienterte om status for Haugaland brann og redning IKS. Ho gjorde greie for at det er intern uro i selskapet. Kommunestyret hadde handsama ein interpellasjon omkring dette i sist møte. Ho gjorde greie for kommunestyret sitt vedtak. Det var blitt satt ein frist til styret for selskapet om å betra tilhøva innan nyttår.

Utvalet hadde ingen særskilte merknader til referatsakene.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21:

Referatsakene 14 – 20 vert tatt til orientering.

YMSE

Ingen saker blei meldt eller tatt opp.

Neste møte: måndag 08.11.21.

Saker: orientering frå personalsjef, val av nytt prosjekt og møteplan for 2022.

Etne/Aksdal, 27.09.21

Tollef Rullestad
Kontrollutvalsleiar

Odd Gunnar Høie
Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	08.11.21	22/21
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

ORIENTERING FRÅ ADMINISTRASJONEN - PERSONALAVDELINGA

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Etne kontrollutval tek gjennomgangen frå personalsjefen om sitt arbeid og ansvarsområde til orientering.

Saksorientering

Utvalet vedtok i møtet 18.05.20, sak 11/20 følgjande:

Etne kontrollutval vedtek følgjande plan for orientering om resultatområda og stabsfunksjonane:

21.09.20 *fellestenester v/kommunedirektør*
23.11.20 *oppvekst og kultur v/kommunalsjef Sævik*

2021

08.02.21 *helse og omsorg v/kommunalsjef Selland*
10.05.21 *utvikling og drift v/kommunalsjef Lundberg*
20.09.21 *økonomi v/økonomisjef Ballarin*
08.11.21 *personalavd. v/personalsjef Kallestadbakken*

Tidsramma vert sett til 30 - 40 min. inkludert spørsmål. Sekretariatet får fullmakt til å invitere i ei anna rekkefølge enn slik lista over kommunale leiare er sett opp, dersom den inviterte ikkje har høve til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringane er tenkt å gjere kontrollutvalet betre kjent med kommunen si drift og dei utfordringane kommunen har. Planen/invitasjonen blei sendt kommunedirektøren 26.05.20. Det har vore nokre endringa i planen undervegs.

Sekretariatet vil gjere framlegg om følgjande tema (berre rettleiande):

Tenesteområda og tenestetilbod

- Korleis tenesteområda er organisert
- Kva tenester som ligg til tenesteområda

Dei tilsette

- Fordeling på dei ulike tenestene
- Rekruttering av medarbeidarar
- Eventuelle utfordringar når det gjeld rekruttering

Budsjett og rekneskap

- Rammer
- Resultat

Tankar om framtida

- Utfordringar
- Planar

Tidsrama er sett til 30-40 minutt inkludert spørsmål. Dersom nokon av utvalsmedlemmene har innspel eller særskilte ønskjer om emne eller spørsmål, må dei varsle sekretariatet om det før møtet.

Aksdal, 01.11.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	08.11.21	23/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

VAL AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Etne kontrollutval ber Rogaland Revisjon IKS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjektettil neste møte.

Bakgrunn:

Ifølge forskrift om kontrollutval og revisjon skal kommunen bli gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med gjeldende lover og reglar. Kontrollutvalet bør i dette møtet ta stilling til kva for eit prosjekt ein ønskjer å tinga frå revisor.

Saksorientering:

Nytt prosjekt for forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll kan tingast med bakgrunn i vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon eller Plan for eigarskapskontroll. Nye planar for perioden 2020-2024 blei vedteken av kommunestyret 27.10.20, etter innstilling frå kontrollutvalet.

Følgjande prosjekt er dei prioriterte prosjekta i plan for forvaltningsrevisjon:

1. ~~Trygt og godt skulemiljø~~ - rapport ferdig hausten 2021
2. Bemanning, rekruttering og sjukefråvær
3. Kontrakts- og leverandøroppfølging
4. Tilpassa opplæring og spesialundervisning
5. Pleie og omsorg
6. Næring og landbruk
7. Internkontroll og kvalitetssystem
8. Skakke SA
9. Tomteselskapet Etne AS
10. Øyane Asvo AS

Følgjande prosjekt er dei prioriterte prosjekta i plan for eigarskapskontroll:

1. Overordna eigarskapsforvaltning i kommunen
2. Eigarskapskontroll av Skakke SA
3. Eigarskapskontroll av Tomteselskapet Etne AS
4. Eigarskapskontroll av kommunen si forvaltning og oppfølging av arbeidsmarknadsbedrifter

Det vil vere opp til utvalet å velja kva for prosjekt ein ynskjer å setja i bestilling no. Utvalet er delegert mynde til å fråvika planen dersom det vert naudsynt.

I førre periode blei følgjande prosjekt gjennomført:

Innkjøp (2019)

IKT og informasjonstryggleik (2018)

Sjukefråvær (2017)

Sekretariatet sine kommentarar

Forvaltningsrevisjon skal være betringsorientert, og ha som føremål å gi tilrådingar om tiltak dersom det blir avdekka avvik eller peika på moglege betringsområder.

Budsjettet ramme for forvaltningsrevisjon er ca. 250 timer, ut i frå utvalet si innstilling til neste års budsjett. Kommunestyret vil venteleg løyva dette i desembermøtet. Dette vil dekke kostnadane til eit til to prosjekt ved bruk av revisjonen. Kontrollutvalet må drøfte kva for prosjekt dei ønskjer å velje no.

Sekretariatet vil i etterkant av møtet be revisor komme med framlegg til prosjektplan og leggje fram sak om tinging i neste møte.

Aksdal, 01.11.21

Odd Gunnar Høie

Seniorrådgjevar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	08.11.21	24/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

FRAMLEGG TIL MØTEPLAN FOR 2022

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet i Etne vedtar følgjande møteplan for 2022:

Måndag: 07.02, 23.05, 19.09 og 14.11 – kl. 13.00.

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato om det vert naudsynt.

Vedlegg: Oversiktskalender for 2022

Bakgrunn:

Med utgangspunkt i tidlegare møtefrekvens (4 møte pr. år), har sekretariatet sett opp framlegg til møteplan for kontrollutvalet for 2022. Dag og tidspunkt for møta er vidareført slik dei har vore: måndagar kl. 13.00. Møta er opne for publikum og presse, og datoane skal gjerast kjent for innbyggjarane på kommunen sine nettsider. Det er difor viktig at møteplanen vert halden når den er vedteken.

Saksorientering:

Av faste saker vil utvalet si årsmelding bli lagt fram på det fyrste møtet på nyåret. I neste møte vil kontrollutvalet gje si uttale til årsrekneskapen. På hausten vil budsjettframlegg og møteplan bli handsama. I tillegg vil andre saker og saker knytte til forvaltningsrevisjon bli lagt fram for utvalet.

Etter forskriftene kan ikkje formannskapet godkjenna rekneskapen før den er handsama i kontrollutvalet, dvs. at innstillinga/uttale skal følgje med. Dato for dette møtet vil difor avhenge av når det er planlagt handsaming av rekneskap og årsmelding i formannskapet. Dersom det blir endringar i møteplan, vil det i så fall bli gjeve melding om dette så snart dette er kjent. Det også mogeleg å ha ekstramøte om det vert naudsynt.

Aksdal, 01.11.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

Kalender 2022 - Etne

Januar 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 52 1 2 1 3 4 5 6 7 8 9 2 10 11 12 13 14 15 16 3 17 18 19 20 21 22 23 4 24 25 26 27 28 29 30 5 31 2 ● 9 ○ 18 ○ 25 ○	Februar 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 5 1 2 3 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 13 7 14 15 16 17 18 19 20 8 21 22 23 24 25 26 27 9 28 1 ● 8 ○ 16 ○ 23 ○	Mars 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 9 1 2 3 4 5 6 10 7 8 9 10 11 12 13 11 14 15 16 17 18 19 20 12 21 22 23 24 25 26 27 13 28 29 30 31 2 ● 10 ○ 18 ○ 25 ○
April 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 13 1 2 3 14 4 5 6 7 8 9 10 15 11 12 13 14 15 16 17 16 18 19 20 21 22 23 24 17 25 26 27 28 29 30 1 ● 9 ○ 16 ○ 23 ○ 30 ●	Mai 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 17 1 18 2 3 4 5 6 7 8 19 9 10 11 12 13 14 15 20 16 17 18 19 20 21 22 21 23 24 25 26 27 28 29 22 30 31 9 ○ 16 ○ 22 ○ 30 ●	Juni 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 22 1 2 3 4 5 23 6 7 8 9 10 11 12 24 13 14 15 16 17 18 19 25 20 21 22 23 24 25 26 26 27 28 29 30 7 ○ 14 ○ 21 ○ 29 ●
Juli 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 26 1 2 3 27 4 5 6 7 8 9 10 28 11 12 13 14 15 16 17 29 18 19 20 21 22 23 24 30 25 26 27 28 29 30 31 7 ○ 13 ○ 20 ○ 28 ●	August 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 31 1 2 3 4 5 6 7 32 8 9 10 11 12 13 14 33 15 16 17 18 19 20 21 34 22 23 24 25 26 27 28 35 29 30 31 5 ○ 12 ○ 19 ○ 27 ●	September 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 35 1 2 3 4 36 5 6 7 8 9 10 11 37 12 13 14 15 16 17 18 38 19 20 21 22 23 24 25 39 26 27 28 29 30 3 ○ 10 ○ 17 ○ 25 ●
Oktober 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 39 1 2 40 3 4 5 6 7 8 9 41 10 11 12 13 14 15 16 42 17 18 19 20 21 22 23 43 24 25 26 27 28 29 30 44 31 3 ○ 9 ○ 17 ○ 25 ●	November 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 44 1 2 3 4 5 6 45 7 8 9 10 11 12 13 46 14 15 16 17 18 19 20 47 21 22 23 24 25 26 27 48 28 29 30 1 ○ 8 ○ 16 ○ 23 ○ 30 ○	Desember 2022 Uke Ma Ti On To Fr Lø SØ 48 1 2 3 4 49 5 6 7 8 9 10 11 50 12 13 14 15 16 17 18 51 19 20 21 22 23 24 25 52 26 27 28 29 30 31 8 ○ 16 ○ 23 ○ 30 ○
1. jan Nyttårsdag 21. jan Prinsesse Ingrid Alexandra, 18 år 6. feb Samefolkets dag 13. feb Morsdag 14. feb St. Valentines dag 21. feb Kong Harald, 85 år 27. feb Fastelavn 27. mar Sommertid start 10. apr Palmesøndag 14. apr Skjærtorsdag 15. apr Langfredag	17. apr 1. påskedag 18. apr 2. påskedag 1. mai Off. høgtidsdag 8. mai Frigjøringsdag 1945 17. mai Grunnlovsdag 1814 26. mai Kr. Himmelfartsdag 5. jun 1. pinsedag 6. jun 2. pinsedag 7. jun Unionsoppløsning 1905 23. jun Jonsokaften 4. jul Dronning Sonja, 85 år 20. jul Kronprins Haakon, 49 år	29. jul Olsokdagen 19. aug Kronprinsesse Mette-Marit, 49 år 30. okt Sommertid slutt 31. okt Halloween 6. nov Allehelgensdag 13. nov Farsdag 27. nov 1. søndag i advent 13. des Luciadagen 25. des 1. juledag 26. des 2. juledag

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saks nr
Kontrollutvalet	08.11.21	25/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 08.11.21

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Referatsakene 21 – 30 vert tatt til orientering.

Saksvedlegg:

21. Statusoversyn pr. november 2021
22. Kst-vedtak 28.10.21, sak 51/21 – budsjettframlegg 2022 – kontrollarbeidet i kommunen
23. Kst-vedtak 28.10.21, sak 52/21–forvaltningsrevisjonsrapport «Trygt og godt skulemiljø»
24. Innkalling til representantskapsmøte i Haugaland brann og redning IKS 12.11.21
25. Referat frå ekstraordinært repr. møte 04.10.21 i Samarbeidsrådet for Sunnhordland
26. Årsmelding 2020-2021 frå Mobbeombodet
27. Invitasjon til folkevalddopplæring for kontrollutval i tidlegare Hordaland fylke 2022
28. Invitasjon – Konferanse for kontrollutvalgene i Rogaland 02.12.21 i Sandnes
29. Invitasjon til NKRF's kontrollutvalgskonferanse 2. – 3. februar 2022
30. FKT-medlemsinformasjon september 2021

Saksorientering:

Sakene blir lagd fram for kontrollutvalet til orientering.

Aksdal, 01.11.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

Saker frå bestilling til handsaming i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Nytt prosjekt	Hausten 2021				
Andre saker					

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Trygt og godt skulemiljø	08.02.21	20.09.21	28.10.21	September 2022	250 timar Deloitte
Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS)	18.05.20	10.05.21	10.06.21	1. møte i 2022	6 kommunar deltok
Planer for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll	25.11.19	21.09.20	27.10.20		
Eigarskapskontrollar					

Avslutta prosjekt

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Følgd opp KU/ KST	Merknader
Risiko- og vesentlegvurderingar	25.11.19	18.05.20	27.10.20		140 timar
Innkjøp	19.11.18	23.09.19	29.10.19	21.09.20/ 27.10.20	
IKT og informasjons-tryggleik	20.11.17	17.09.18	31.10.18	20.05.19 og 17.02.20/ 19.06.19 og 16.06.20	Samarbeidsprosjekt med Vindafjord
Sjukefråvær	13.02.17	02.10.17	17.10.17	14.05.18/ 20.06.18	Avslutta

Orienteringar

Tema	Bestilt	Møtedato
Orientering om fellestj. v/kommunedirektøren	18.05.20	21.09.20
Orientering om oppvekst og kultur	18.05.20	23.11.20
Orientering om helse og sosial	18.05.20	08.02.21
Orientering fra økonomisjefen	18.05.20	10.05.21
Orientering om utvikling og drift	18.05.20	27.09.21
Orientering om personalavdelinga	18.05.20	08.11.21

ETNE KOMMUNE

Møtebok

Utval:	Kommunestyre
Møtestad:	Kommunestyresalen
Dato:	28.10.2021
Tid:	Kl. 17:00 - 19:00

Følgande medlemmer møtte	Parti
Siri Klokkestuen	AP
Tollef Rullestad	AP
Johannes Kringlebotten	FRP
Kenneth Lyng Karlsen	FRP
Renate Sævareid	FRP
Trude Enge	FRP
Lars Olav Bergsvåg	H
Kari Johansson	KRF
Knut Erik Ebne	KRF
Andreas Aune	SP
Anita Larsen	SP
Kari Aakra	SP
Liv Kaldheim	SP
Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim	SP
Reidar Berge	SP
Ståle Tungesvik	SP
Kristin Golf	V

Møtenotater:

Informasjon om Saudatunnellen v/ordfører Asbjørn Birkeland og Sauda Vekst v/Harald Løland.
SLT-koordinator Liv Ellen Ebne informerte om undersøkinga UngData.

Merknad til saklista:

Kommundirektøren trakk sak 048 frå saklista.

Møteleiar: Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim

Merknadar til innkallinga: Ingen

Merknader til sakslista: Godkjent med merknad

Til å skriva under møteboka saman med leiaren vart valde: Liv Kaldheim (Sp) og Kenneth Lyng Karlsen (Frp)

ETNE KOMMUNE

Dato: 05.10.2021

Arkivsak-ID.: 21/4611

JournalpostID: 21/14806

Saksbehandlar: Beate Hetleflåt

Kommunedirektør/rådmann: Bjørn Tollefsen

Saksnr.	Utval	Møtedato
051/21	Kommunestyre	28.10.2021

Budjettframlegg 2022 - kontrollarbeidet i kommunen

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Etne kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Etne kommune for budsjettåret 2022 med ein totalramme på kr 990 000,- eks mva fordelt på følgjande:

Kontrollutvalet kr 106 000

Kjøp av sekretariatsteneste kr 195 000

Kjøp av revisjonsteneste kr 689 000

Kommunestyre 28.10.2021:

Behandling:

K- 051/21 Vedtak:

Samrøystes

Etne kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Etne kommune for budsjettåret 2022 med ein totalramme på kr 990 000,- eks mva fordelt på følgjande:

Kontrollutvalet kr 106 000

Kjøp av sekretariatsteneste kr 195 000

Kjøp av revisjonsteneste kr 689 000

Saksutgreiing

Samandrag

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Etne kommune for budsjettåret 2022 med ein totalramme på kr 990 000,- eks mva fordelt på følgjande:

Kontrollutvalet kr 106 000

Kjøp av sekretariatsteneste kr 195 000

Kjøp av revisjonsteneste kr 689 000

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Utvalssekretær gjorde greie for oppsettet.

Utvalet hadde merka seg auka, men slutta seg til budsjettframlegget.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21 og innstilling til kommunestyret:

Etne kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Etne kommune for budsjettåret 2022 med ein totalramme på kr 990 000,- eks mva fordelt på følgjande:

Kontrollutvalet kr 106 000

Kjøp av sekretariatsteneste kr 195 000

Kjøp av revisjonsteneste kr 689 000

ETNE KOMMUNE

Dato: 05.10.2021

Arkivsak-ID.: 21/4611

JournalpostID: 21/14803

Saksbehandlar: Beate Hetleflåt

Kommunedirektør/rådmann: Bjørn Tollefsen

Saksnr.	Utval	Møtedato
052/21	Kommunestyre	28.10.2021

Forvaltningsrevisjonsrapport - "Trygt og godt skulemiljø"

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

1. Etne kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Deloitte AS sin rapport om «Trygt og godt skulemiljø» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert oversendt til kommunedirektøren for vidare oppfølging av rapporten sine 10 tilrådingar.
3. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

Kommunestyre 28.10.2021:

Behandling:

Tilleggsforslag, foreslått av Renate Sævareid, Framstegspartiet

Renate Sævareid (Frp) fremja tilleggsframlegg:

"Driftsutvalet ber om jevnlig oppdatering på møtene, fram til tiltaka er innfritt."

Annbjörg Røssdal frå Deloitte orienterte om forvaltningsrevisjonsrapport - "Trygt og godt skulemiljø".

RØYSTING

Tilrådinga vart samrøystes vedteke.

Tilleggsframlegget frå Frp vart samrøystes vedteke.

K- 052/21 Vedtak:

Samrøystes

1. Etne kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Deloitte AS sin rapport om «Trygt og godt skulemiljø» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert oversendt til kommunedirektøren for vidare oppfølging av rapporten sine 10 tilrådingar.

3. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.
Driftsutvalet ber om jevnlig oppdatering på møtene, fram til tiltaka er innfridd.

Saksutgreiing

Samandrag

Handsaming i kontrollutvalet 27.09.21:

Forvaltningsrevisor Annbjørg Ryssdal frå Deloitte AS deltok på Teams og presenterte rapporten. Ho gjorde greie føremål, problemstillingar og metode. Det var mellom anna gjennomført intervju med ti personar, 69 personar hadde svara på spørjeskjema, og revisjonen hadde gjennomgått sju saker som stikkprøvekontroll. Revisor gjorde greie for sine vurderingar. Forvaltningsrevisor hadde funne fleire område som kunne bli betre, og dei hadde utarbeida ti tilrådingar til kommunen.

Kommunalsjef Sævik kommenterte rapporten. Ho meinte den var nyttig, og at dei allereie hadde tatt tak i nokre av revisor sine tilrådingar. Kommunalsjefen meinte det var greitt med ein ni månaders frist for å følgje opp tilrådingane.

Medlemmene fekk svar på spørsmål om mellom anna om elevar hadde fått kome fram med sitt syn, skilnaden mellom aktivitetsplan og enkeltvedtak. Leiar takka for ein god og interessant rapport.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 27.09.21 og innstilling til kommunestyret:

1. Etne kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Deloitte AS sin rapport om «Trygt og godt skulemiljø» og tek denne til orientering.
2. Rapporten vert oversendt til kommunedirektøren for vidare oppfølging av rapporten sine 10 tilrådingar.
3. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan 9 månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

Vedlegg:

Rapport - Trygt og god skulemiljø_Etne kommune (1)

Haugaland brann og redning iks

Møteinnkalling

for

representantskapet for Haugaland brann og redning iks

Møtested: Diktervegen 8, Haugesund

Møtedato: 12.11.2021

Tid: 09⁰⁰-12⁰⁰

Ved forfall skal varamedlem møte. Hvis ikke medlem eller varamedlemmet kan møte skal dette meldes brannsjef.

SAKSLISTE

Sak nr	Tittel	Saksbehandling
21/014	Godkjenning av innkalling og saksliste	Vedtak
21/015	Godkjenning av protokoll 23.04.2021	Vedtak
21/016	Godkjenning av protokoll 24.08.2021	Vedtak
21/017	Budsjett 2022 med økonomi- og handlingsplan 2022-2025	Vedtak
21/018	Klageorgan i HBR iks	Vedtak
21/019	Orienteringssaker - status handlingsplan etter bekymringsmeldinger - status beredskapsanalyse status brannstasjoner	Orientering
21/020	Eventuelt	-

Sted: Haugesund

Dato: 18.10.2021

Gerd Helen Bø
representantskapsleder

Dag Botnen
brannsjef

REFERAT FRÅ EKSTRAORDINÆRT REPRESENTANTSKAPSMØTE I
SAMARBEIDSRÅDET FOR SUNNHORDLAND

Måndag 4. oktober 2021, KL. 13.00 – 15.00, på Teams

Desse møtte:

Austevoll:

Edvard Johannes Stangeland
Joon Raymond Haugland
Håvard Endre Waage

Bømlo:

Inge Reidar Kallevåg
Anne Torhild Johannessen
Torunn Laurhammer

Etne:

Siri Klokkestuen
Lars Olav Bergsvåg
Kenneth Lyng Karlsen

Fitjar:

Bård Inge Sørfonn
Grete Marit V. Maraas

Kvinnherad:

Hilde Enstad
Gaute Lund
Silvia Tofte

Stord:

Katrin Ankervold
Torbjørn Brosvik
Sigbjørn Framnes

Sveio:

Ruth Eriksen

Tysnes:

Ingrid Tysnes Stue
Ole Chr. Kjerrgård
Magne Storesætre

Frå Samarbeidsrådet møte:

Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim, Etne kommune

Frå administrasjonen:

Tora Haslum Myklebust

Anne Almås Tranøy

Forfall:

Jo Kjetil Strand – Fitjar kommune, Asle Halleraker – Sveio kommune, Arne Valen – Sveio kommune

Då var føre:

Sak 11/21 Opning av møte. Godkjenning av innkalling og sakliste

Sak 12/21 Val av

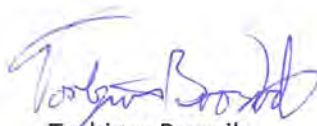
- Referent
- Møteleiar
- To representantar til underskriving av protokoll

Sak 13/21 Stifting av Geopark Sunnhordland AS

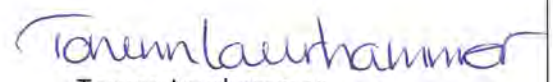
Sunnhordland, 4. oktober 2021

Inge Reidar Kallevåg
Representantskapsleiar

Torbjørn Brosvik
Stord kommune

Torunn Laurhammer
Bømlo kommune

REPRESENTANTSKAPSMØTE I SAMARBEIDSRÅDET FOR SUNNHORDLAND IKS
Måndag 4. oktober 2021 kl. 13.00 – 14.00, på Teams

Sak 11/21 Opning av møte – godkjenning av innkalling og sakliste

Sak 12/21 Val av

- Referent
- Møteleiar
- To representantar til underskriving av protokoll, i tillegg til representantskapsleiar

Det vart i møte sett fram følgjande forslag:

Referent – Tora Haslum Myklebust

Møteleiar – Inge Reidar Kallevåg

To representantar til underskriving av protokoll – Torunn Laurhammer, Bømlo kommune og Torbjørn Brosvik, Stord kommune

VEDTAK:

Samrøystes vedtak

Sak 13/21 Stifting av Geopark Sunnhordland AS

PÅ MØTE:

Innspel på vedtekter/generalforsamling

Det vart på møte spelt inn at det i vedtektene til Geopark Sunnhordland AS bør definerast kven som skal vera generalforsamling.

Det kom forslag om at representantskapet til Samarbeidsrådet skulle vera generalforsamling i Geopark Sunnhordland AS.

Administrasjonen vart beden om å sjekke ut om det kunne leggjast til ein §7 i vedtektene som definerte dette. Revisor Ragnar Pettersen v/ RSM Norge AS melder følgande tilbake til administrasjonen:

Det fremgår av aksjelovens §5-2(1) at «Aksjeeierne har rett til å møte i generalforsamlingen, enten selv eller ved fullmektig etter eget valg. Møteretten kan ikke begrenses i vedtektene.»

Dette betyr at det ikke kan vedtektsfestes at representantskapet skal utgjøre generalforsamlingen.

Etter IKS-loven §16 er det styret som representerer selskapet utad og tegner dets firma. Tilsv. etter IKS lovens § 13 hører forvaltningen av selskapet under styret.

Dette betyr at det er styret i Samarbeidsrådet som er generalforsamling i datterselskapet.

Som det fremgår av ovennevnte § i aksjeloven kan aksjonæren la seg representere ved fullmektig.

Styret kan derfor, hvis det ønsker, gi representantskapet fullmakt til å representere seg i generalforsamlingen i datterselskapet.

Fra aksjelovens §5-2(2) fremgår det at «Fullmektigen skal legge frem skriftlig fullmakt. Fullmakten skal være signert og datert. Fullmakten ansees å gjelde bare for førstkommande generalforsamling hvis det ikke går tydelig frem at noe annet er ment. Aksjeeieren kan når som helst kalle tilbake fullmakten. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for tilbakekall av fullmakten.»

Dersom ein ynskjer at Representantskapet skal utgjere Generalforsamlinga, så foreslår revisor at styret i Samarbeidsrådet for Sunnhordland gjer eit styrevedtak, om at Representantskapet har fullmakt til å representere dei i generalforsamlinga til Geopark Sunnhordland AS, og at fullmakta gjeld inntil den blir trekt tilbake.

På grunnlag av tilbakemeldinga frå revisor, legg administrasjonen fram sak til handsaming i styret til Samarbeidsrådet for Sunnhordland, som gjer det endelege vedtaket om kven som skal utgjere generalforsamlinga til Geopark Sunnhordland AS.

Innspel konstituering av styre:

I møte vart det spelt inn at ved konstituering av styre må det definerast kor lenge styret skal sitje.

I tillegg vart det i punkt 6. *Styret og dagleg leiar* i Stiftingsdokumentet for Geopark Sunnhordland AS, peika på at alle i styret må stå oppført med namn.

Vestland fylkeskommune v/fylkestinget valde i møte 29.-30. september 2021 ut følgjande representantar til styre i Geopark Sunnhordland AS:

- Magne Rommetveit, medlem
- Gunnar Moland, varamedlem

Det foreslåtte styre i punkt 6. i stiftingsdokumentet vert dermed som følgjer:

- Liv Kari Eskeland, stortingsrepresentant
- John Inge Svendsen, geolog
- Bård Gram Økland, arkeolog
- Magne Rommetveit, repr. Vestland fylkeskommune (Gunnar Moland, vara)
- Torstein Hatlevik, hotelleigar og leiar i styringsgruppa i Visit Sunnhordland
- Stina Nordbak, samfunnsplanleggjar og leiar i Visit Austevoll
- Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim, styreleiar i Samarbeidsrådet for Sunnhordland.

Dagleg leiar vert Tora Haslum Myklebust.

Grunna problem med tilkopling på Teams bad Hilde Enstad om å få røysta over forslag til vedtak via e-post. Representantskapsleiar gav positiv attendemelding på dette.

STYRET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

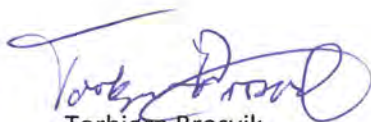
1. Representantskapet godkjenner at Geopark Sunnhordland AS vert etablert.
2. Representantskapet godkjenner stiftingsdokument, vedtekter og aksjeeigarbok.
3. Representantskapet gir styreleiar Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim fullmakt til å ta seg av det praktiske i samband med etableringa av Geopark Sunnhordland AS.

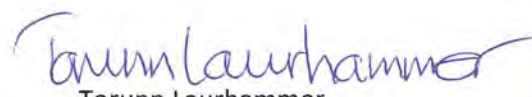
VEDTAK:

Samrøystes vedtak

Sunnhordland, 4. oktober 2021

Inge Reidar Kallevåg
Representantskapsleiar

Torbjørn Brosvik
Stord kommune

Torunn Laurhammer
Bømlo kommune

Årsmelding 2020-2021 frå Mobbeombodet i Vestland

Avsender

Aina Drage <Aina.Drage@vlfk.no>

post@regionnordhordaland.no <post@regionnordhordaland.no>
 , tonje.husum.aarland@regionnordhordaland.no

tonje.husum.aarland@regionnordhordaland.no , eli.velle@bergen.kommune.no

<eli.velle@bergen.kommune.no> , hilde.nilsen@bergen.kommune.no

<hilde.nilsen@bergen.kommune.no> , post@kontrollutvalgene.no

Mottaker

<post@kontrollutvalgene.no> , tha@kontrollutvalgene.no

<tha@kontrollutvalgene.no> , ogh@kontrollutvalgene.no

<ogh@kontrollutvalgene.no> , ah@sekom.no <ah@sekom.no>

, arva@sekom.no <arva@sekom.no> , post@vkus.no <post@vkus.no>

, jostein@vkus.no <jostein@vkus.no> , richard.nesheim@pwc.com

<richard.nesheim@pwc.com> , andrea.opseth@pwc.no <andrea.opseth@pwc.no>

, harald.mo@pwc.no <harald.mo@pwc.no>

Kopi til

Mari-Kristine Morberg <Mari-Kristine.Morberg@vlfk.no>

Dato

18.10.21 kl. 13:34

Hei.

Vi ønskjer å dele årsmeldinga vår for barnehage- og skuleåret 2020 – 2021 med dykk. Fylkestinget i Vestland handsama denne 30.09.21.

Mobbeombodet i Vestland er eit lågterskeltilbod for barn i barnehage, elevar i grunnskulen og deira foreldre. Erfaringar vi har gjort oss og moglegheiter vi ser er naturleg at vi retter til kommunen, som både er barnehage- og skuleeigar.

Vi har nyleg sendt årsmeldinga til alle kommunar i Vestland, og har bedt om at den blir handsama og følgt opp politisk i kommunestyret. Vi har òg bedt om at den vert lagt fram for leiarar og tilsette i oppvekstsektoren.

Med helsing

Mari-Kristine Morberg og Aina Drage

mobbeombod

juridiske tenester

økonomi- og organisasjonsavdelinga

tlf.: 57 30 03 33

Årsmelding 2020-2021

Mobbeombodet i Vestland

Innhald

Forord.....	3
Samandrag	4
Mobbeombodet i Vestland	5
Mobbeombodets arbeid i 2020-2021	6
Kvifor har ikkje barn det bra?.....	8
Kva sviktar i handteringa?	10
Kva for hjelp ønskjer tilsette?	14
Kva skal til for å lukkast med handtering? Oppmodingar	15
1) Tru på barn.....	15
2) Ekte samarbeid.....	15
3) Kjenn barn sine rettar	16
4) Forstå	17
5) Be om hjelp	17
Vegen vidare.....	18
Kjeldeliste	19

Forord

Dette er årsmeldinga frå mobbeombodet i Vestland til fylkestinget i Vestland. Årsmeldinga gjeld for barnehage- og skuleåret 2020-2021. Den er skriven med utgangspunkt i dei førespurnadane som har kome til mobbeombodet og det arbeidet som har vorte gjort. Vi rapporterer til fylkestinget for å vise korleis ressursar har vore nytta, men enno meir for å peike på svakheiter og sjå moglegheiter som kan vere eigna i det vidare arbeidet i fylkeskommunen og kommunane.

Når mobbeombodet mottar ein førespurnad, høyrer vi om barn som ikkje har det trygt og godt på skulen eller i barnehagen. Vi får innsyn i kva som ligg i barns opplevingar av å ikkje ha det trygt og godt og kva hjelp dei ønskjer. Dette er viktig å løfte og gjere kjent. Når eit barn ikkje har det bra, bør foreldre i dei aller fleste saker involverast. Dei har omsorgsplikt og har rett til å bli informert om saker som angår barnet. Foreldre er ein viktig del av arbeidet med trygge og gode psykososiale miljø. I år har vi valt å ha særleg fokus på foreldre i årsmeldinga.

I rolla som mobbeombod kjem vi òg i posisjon til å sjå kva som konkret fremmar og hemmar gode løysingar i skule og barnehage, og kva tilsette og støttesystem ønskjer hjelp til. Dette må vi formidle.

Vi takkar alle som har tatt kontakt med oss og dei vi har samarbeidd med dette året. Vi har lært av kvarandre, og vi utviklar oss stadig. Vi tar med oss vidare all tilbakemelding vi har fått. Vi er særlege takksame for samarbeidspartar som har utfordra oss på eige arbeid. Det har bidrege til at vi utviklar rolla vår og kvaliteten på tenesta vi leverer.

Vi ber særleg om at ansvarlege politikarar, administrasjon og tilsette i skule og barnehage løftar og bruker årsmeldinga. Les den, lytt til erfaringane frå elevar, foreldre og tilsette, og kontakt oss gjerne om du vil høyre meir!

Aina Drage og Mari-Kristine Morberg,
Mobbeombod i Vestland, 01.07.21

Samandrag

Alle barn og elevar skal ha trygge og gode psykososiale miljø. Barnehagen og skulen skal ha nulltoleranse for krenkingar som til dømes mobbing, trakassering og diskriminering, og dei har ei aktivitetsplikt når eit barn ikkje har eit trygt og godt leik- og læringsmiljø.

Mobbeombodet i Vestland er eit lågterskeltilbod for barn og unge i barnehage og grunnskule i Vestland, og for deira foreldre. Mobbeombodet skal bidra til at barn og unge får oppfylt rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø.

Vårt arbeid har dreidd seg både om førebygging, handtering og oppfølging av utrygge miljø og mobbing. Vi har mottatt 201 førespurnader som gjeld barnehage- og/eller skulemiljø i Vestland. Det er flest foreldre som har tatt kontakt, men vi har òg mottatt førespurnader frå tilsette. Mobbeombodet har deltatt med innlegg og føredrag for foreldre, for tilsette og for lokalpolitikarar. I samarbeid med elev- og lærlingombodet har mobbeombodet jobba for å utvikle ei god teneste for barn og unge. Saman har vi òg hatt faste møte med politisk og administrativt nivå. Slik har både tenesta blitt tatt i vare og erfaringar fanga opp og delt med ansvarlege. Gjennom året har det òg vore eit mål å gjere mobbeombodstenesta synleg for dei vi er sett til å hjelpe.

Barns opplevingar av utrygge miljø er samansette og handlar om meir enn mobbing. Barn viser til utrygge miljø, tydelege overtramp og krenkingar som kan vere vanskelege å fange opp.

I handtering av saker er barnehagen/skulen sin evne og kompetanse avgjerande. Foreldre som tar kontakt med oss opplever at barnet deira ikkje får den hjelpa dei treng og som barnet har krav på. Det kan vere at barnet ikkje blir trudd eller opplevingane blir bagatelliserte. Nokre gongar verkar ikkje tiltak, andre tiltak forverrar situasjonen eller opplevast krenkjande. Når barn har det vanskeleg, ser vi at foreldre også blir meir sårbare. Når foreldre og skule/barnehage ikkje forstår situasjonen likt, utløyser det ofte stress for ein eller begge partar. Det kan føre til konfliktfylte situasjonar. Slike konfliktsituasjonar er noko av det tilsette ber om hjelp til.

Basert på førespurnadane i 2020-21 har mobbeombodet følgjande oppmodingar til ansvarlege i barnehage og skule:

- 1) Tru på barn. Alle tilsette må ha kompetanse og ressursar til å ta imot barn som fortel om at dei ikkje har det bra.
- 2) Samarbeid på ekte. Foreldre må bli sett på som ein likeverdig partnar og verdifull bidragsytar.
- 3) Kjenn barn sine rettar. Vaksne som jobbar med barn må ha kunnskap om barn sine rettar og korleis ein gjer ei vurdering av barnets beste.
- 4) Forstå. Alle tilsette i barnehage og skule må ha god kompetanse om grupper, gruppedynamikk, sosialt samspel og mobbing.
- 5) Be om hjelp. Gode vaksne har òg behov for hjelp, dei må vite når dei skal be om det og dei må ha naudsynt kompetanse tilgjengeleg.

Mobbeombodet i Vestland

Mobbeombodet i Vestland er eit lågterskeltilbod for barn i barnehage og grunnskule, og for deira foreldre. Mobbeombodet skal bidra til at barn og unge får oppfylt rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. Det inneber at alle kan spørje ombodet om råd som gjeld barnehage- og skulemiljø. Mobbeombodet har teieplikt.

I Vestland var det i 2020 registrert 34 049 barn i barnehagar¹ og 76 867 elevar i grunnskulen².

Mari-Kristine Morberg og Aina Drage.
Foto: Vestland fylkeskommune v/Mathilde Valvatne

Mobbeombodet er uavhengig av politiske og administrative myndigheiter. Saman med elev- og lærlingombodet er vi plasserte i fylkeskommunedirektøren sin stab, i avdeling for organisasjon og økonomi. Ombodet har kontorstad ved fylkeshusa på Bergen og Leikanger.

Fylkestinget i Vestland vedtok 10.6.2020 mandat³ som mobbeombodet arbeider ut frå. Først og fremst gir vi støtte, råd og rettleiing til foreldre til enkelte barn. Vi samarbeider med foreldregrupper og tilsette i barnehage og skule, og vi bidreg med faglege innspel til barnehage- og skuleleiing og til lokalpolitikarar i kommunestyre. Vi arbeider med både førebygging, handtering og oppfølging av utrygge miljø og mobbing.

Kontaktinformasjon til Mobbeombodet i Vestland

Telefon: 57 30 03 33

E-post: mobbeombod@vlfk.no

Nettside: vlfk.no/mobbeombodet

Du kan òg helse på oss i presentasjonsfilm: <https://www.youtube.com/watch?v=eYGUelUNZkg>

¹ <https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/barnehager>

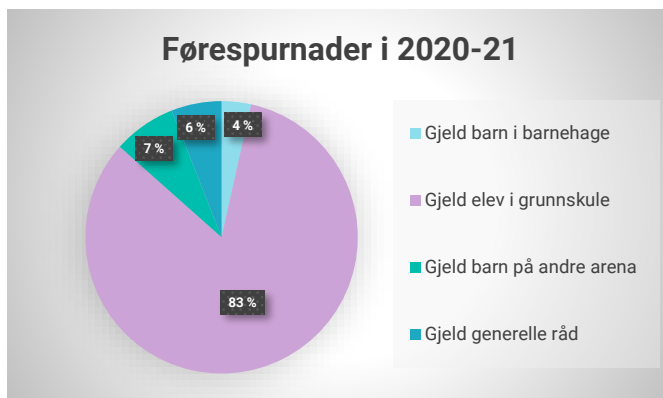
² <https://www.ssb.no/utdanning/grunnskoler/statistikk/elevar-i-grunnskolen>

³ <https://www.vestlandfylke.no/utdanning-og-karriere/hjelp-i-skulekvardagen/mobbeombodet/kva-er-og-kva-gjer-mobbeombodet/>

Mobbeombodets arbeid i 2020-2021

Førespurnadar som gjeld enkelte barn eller konkrete saker der barn er involvert.

Mobbeombodet har mottatt 201 førespurnader som gjeld barnehage- og/eller skulemiljø i Vestland. Dei fleste som har tatt kontakt er foreldre til barn som opplever utrygt barnehage- eller skulemiljø. Også tilsette i barnehage og skule har tatt kontakt, ofte for å få rettleiing eller råd i ei sak. Tabellane under syner korleis førespurnadane fordeler seg på felt, alder, kjønn og kven som har tatt kontakt med oss.

Dei fleste, og totalt 167 førespurnader, har kome frå skulefeltet.

Diagrammet syner òg at barnehage brukar tenesta, totalt 7 førespurnader.

Vi har mottatt 15 førespurnader som gjeld situasjonar utanfor barnehage og skule.

12 av førespurnadane har dreidd seg om generelle råd; tolking av lovtekst, utvikle rutinar, generelle spørsmål om aktivitetsplikt og -plan.

Dei fleste som tar kontakt med oss informerer om kva klassetrinn det gjeld, men ikkje alle.

Det er flest førespurnadar på mellomtrinnet.

For barnhagefeltet er det flest førespurnader som gjeld dei eldste barna.

Fordeling mellom kjønn er tilnærma likt, men også her er det ikkje alle som informerer om kjønn.

Tilsette som har kontakta oss har i hovudsak vore leiarar i barnehage/skule, men inkluderer òg lærarar i klasse og førskulelærarar i avdeling.

Med «hjelpesystem» meiner vi mellom anna PPT, skulehelseteneste og BUP.

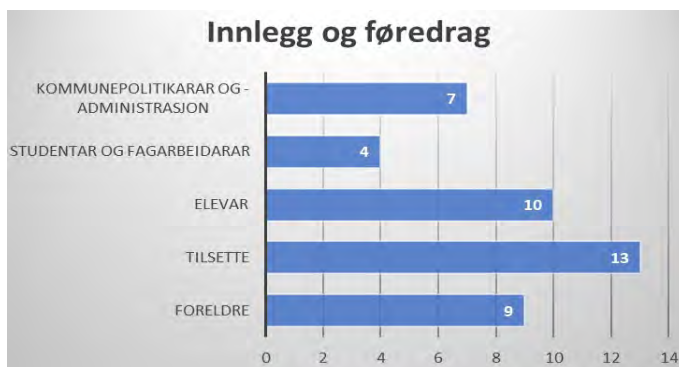
«Andre» som har tatt kontakt inkluderer FAU-representant, advokat, slekt og venner av familie.

Førespurnader frå tilsette i barnehage, skule og støtteapparat rundt barn

Gjennom året har vi òg mottatt spørsmål og førespurnader som gjeld system meir enn enkelte barn. Det har i all hovudsak vore tilsette i barnehage, skule, leing, kommuneadministrasjon og støtteapparat som har tatt kontakt. Vi har mellom anna bidratt ved å drøfta tolking av lovtekst, praktiske konsekvensar av lovtekst, rutinar for handtering av urolege/utrygge miljø og utarbeiding av heilskaplege kommunale retningslinjer.

Innlegg og føredrag som gjeld barnehage- og skulemiljø

Mobbeombodet har deltatt på foreldremøte, ofte med tema *trygge fellesskap og sosiale prosessar*. Vi har òg gjennomført føredrag/temaøktar med tilsette i barnehage og skule, SFO og kulturskule. Kommunar har invitert mobbeombodet til politiske møte der vi har fått fortelje om erfaringane våre. Vi har vekta kva barns opplevingar handlar om, og våre tankar om kva som hemmar og fremmar løysing i saker.

Ved invitasjon, og med omsyn til kapasitet, har mobbeombodet halde føredrag og innlegg for aktuelle og ansvarlege i barns miljø.

Å treffe elevar og foreldre har vore viktig med omsyn til å gjere mobbeombodet kjend.

Å vere synlege for dei vi er sett til å hjelpe

Evaluering av mobbeombodstenesta viste at ordninga har hatt effekt, men at den har vore lite kjent.⁴ Vi har jobba på fleire måtar for å gjere tenesta betre kjent.

- Vi har sendt e-post med informasjonsplakatar til aktuelle aktørar i kommunar, med mål om å gjere informasjonen lett tilgjengeleg for barn og foreldre. Vi ser at mange kommunar, skular, barnehagar, fylkeskommunale skular og tannklinikkar i Vestland informerer om tenesta.
- Gjennom eigen profil på Facebook⁵ og Instagram⁶ rettar vi oss mot foreldre og mot ungdom. Her har vi delt aktuell informasjon for målgruppa.
- I løpet av året har vi hatt praksisstudent frå universitetet i Bergen og masterprogrammet *Kommunikasjon og medievitskap*. I samarbeid har vi laga korte filmar, mellom anna presentasjon av mobbeombodet i Vestland.⁷
- I fysiske og digitale besøk i klasserom og foreldremøte har vi presentert oss sjølve og mobbeombodstenesta.
- Mobbeombodet har skrive debattinnlegg og stilt opp til intervju i aktuelle saker i media, totalt 19 slike innlegg/intervju fordelt på lokalaviser, regionaviser, lokalradio og TV.

⁴ https://www.udir.no/contentassets/a252bc9ffb8d43819923e1c2c164a51f/fylkesvise-_mobbeombud_nova-rapport-2020.pdf

⁵ <https://www.facebook.com/mobbeombod>

⁶ <https://www.instagram.com/ombodvestland/?hl=nb>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=eYGUelUNZkg>

Samarbeid med elev- og lærlingombodet i Vestland

Mobbeombodet og elev- og lærlingombodet har hatt faste møte. Vi har samarbeidd for å utvikle ei god teneste for alle barn og unge i fylket. Vi har sett på moglegheiter for konkrete samarbeidsprosjekt og har jobba med interne rutinar og retningslinjer.

Vi har hatt møte med fylkespolitikarar og fylkesadministrasjonen. Tema for møta har vore arbeidet og erfaringane til omboda.

Deltaking i nasjonalt nettverk, saman med andre fylkesvise mobbeombod og elev- og lærlingombod

Fylkesvise mobbeombod, elev- og lærlingombod og oppvekstombod har eit nasjonalt nettverk. Gjennom faste digitale samlingar og i arbeidsgrupper har vi hatt faglege drøftingar, delt erfaringar og gitt høyringssvar. Læringsmiljøsenderet i Stavanger har hatt i oppgåve å legge til rette for kompetansesamlingar for omboda. Å vere i nettverk med andre ombod har bidratt til fagleg utvikling og rolleforståing. Eit av mobbeomboda i Vestland sit i nettverkets arbeidsutval.

Kvifor har ikkje barn det bra?

«Det må vere to meter mellom alle, men det spelar inga rolle, for det er allereie fleire kilometer mellom meg og dei andre»
- jente, 12 år

Tydelege og skjulte krenkingar

Barn og unge er saman i barnehage, på skule, på skuleveg, på fritid og på nett. Barn som opplever mobbing og krenking, viser til at krenking skjer på fleire stader, i ulike situasjonar og på ulike måtar. Barn fortel både om tydelege og meir skjulte krenkingar. Førespurnadar vi får handlar ofte om verbal, relasjonell og fysisk krenking, og om urolege klassemiljø.

Barn fortel om å bli kalla ufine ting, til dømes kommentarar på utsjånad. Dei blir bedne om å flytte seg for andre. Trugslar om overgrep eller vald skjer, til dømes at personen skal bli skada. Rasistiske utsegn og kommentarar som gjeld identitet er òg ein del av opplevingane. Dette skjer både ansikt til ansikt og digitalt.

Digitale krenkingar kjem fram på ulikt vis. Barn blir utestengt frå digitale møteplassar og får ikkje merksemd frå andre. Å bli utestengt frå fellesskap, om det er fysiske eller digitale, gjer vondt. Barn får krenkande meldingar; oppmodingar om å skade seg sjølv eller ta livet sitt. Barn opplever å bli tatt og delt bilde av, det blir spreidd rykte om dei, eller dei får tilsendt bilde og meldingar av seksuell karakter. Nokre har opplevd at mobbing oppstår i etterkant av digitale hendingar der dei sjølv har gjort ugreie ting.

Barn fortel om situasjonar der eigendelar har vorte øydelagde; til dømes sykkel, klede på gangen og matpakke som blir trakka på.

Fysiske krenkingar og vald skjer. Vi høyrer om slag, biting, klyping, dytting, spark i skrittet og kvelartak. Barn blir kasta ting på, som viskelêr, snøball eller diverse ballar i gymtimen. Barn blir tissa på, seksuelt trakasserte og halde fast medan andre slår.

"Det er berre plass til 18 i denne leiken. Du kan ikkje vere med."
- 4. klassing

«Det einaste som
hjelper er å slå»

- gut, 11 år

Vi høyrer om barn som blir terga til dei sprekk, som slår tilbake, rasar og øydelegg ting. Fleire av desse opplever å bli gjort ansvarlege for det som skjer og blir tildelt skuld for situasjonen.

Det handlar òg om klassemiljø som har vore uroleg over tid. Ofte ser vi at utrygge klassemiljø har kjenneteikn som ugrei språkbruk, ustabile klassefelleskap og klikk-danning. I slike miljø kan alliansar i stor grad definere rollar og innan- og utanforskap.

Mange som tar kontakt med oss har levd i utrygge miljø tidlegare. Mange fortel at dei har blitt utsett for krenking og mobbing over lang tid, at det starta i barnehagen eller at dei har hatt aktivitetsplan eit år eller to tilbake i tid. Føresurnadar vi har mottatt i år syner at mobbing har starta opp att i same miljø, der ein tidlegare har klart å stoppe det. Vi ser òg at krenkingar kan starte opp att etter strukturelle/organisatoriske endringar; til dømes ved skifte av gruppe (base/trinnorganisert skule), skifte av lærar eller ved overgang til ny skule (ungdomsskule eller byte av skule på grunn av mobbing).

Krenka av vaksne

Når barn og unge opplever mobbing eller krenking frå vaksne, har det ofte handla om situasjonar der 1) vaksne krenker barn, 2) vaksne blir opplevd som ein utrygg faktor eller 3) barnet manglar ein trygg vaksenrelasjon i barnehagen eller ved skulen.

Barn som opplever krenking frå vaksne, fortel om tydelege overtramp og meir skjulte eller udefinierbare. Vi har høyrte om barn som har opplevd å få straff; kjeft i samla klasse, utestengt frå time ved at døra blir låst, innestengt i kott, klype i armen og bli tatt kvelartak på. Barn som har opplevd slike hendingar, fortel at dei blir redde for den vaksne og at frykta sit i kroppen i lang tid etterpå. Barn som observerer at andre barn blir utsette for slike krenkingar vil òg ofte oppleve den vaksne som utrygg.

Når relasjonen mellom barn og tilsett er skjør, vil samhandling mellom dei opplevast annleis enn når relasjonen er trygg og god (Flygare & Nordahl 2016). Vi ser at det her ligg ein risiko for at den tilsette seier og gjer, sjølv med dei beste intensjonar, kan bli opplevd krenkande. Vi høyrer òg om barn som ikkje kjenner seg likt av vaksne.

Symptom

Barn som blir utsette for krenking og mobbing får sår. Mange ønskjer ikkje å vere i barnehagen eller på skulen, og gir tydeleg uttrykk for det. Samstundes ser vi at dei fleste av desse barna likevel møter opp. Vi høyrer om barn som utviklar eigne strategiar for å unngå situasjonar; gøyeme seg, rømme frå skulen eller finne vikarierende argument for å sleppe å vere saman med andre i klassen.

Barn blir prega av utryggheit, krenking og mobbing. Ofte høyrer vi om endra åtferd og auka grad av frykt. Mange blir redde for å vere åleine, for å gå til skulen, vere på skulen, sove åleine og redde for ikkje å bli trudd på. Barn blir nedstemte, deprimerde og ukonsentrerte. Vi ser òg auka trong til kontroll; at dagar må vere føreseielege og situasjonar kontrollerbare.

Nokre barn utagerer og angrip andre når dei sjølv er utrygge, medan andre vert stille og passive. Nokre skadar seg sjølv. Auka fråvær er vanleg. Nokre barn blir sjukemelde av legen sin. Fleire av barna og ungdommane som har stått i utanforskap, krenking, mobbing og utrygge miljø over tid, uttrykker òg ønskje om ikkje å leve lenger.

"Det er ikkje noko
vits i at eg lever"

- gut, 15 år

Kva sviktar i handteringa?

Når mobbeombodet blir kontakta er det som regel fordi barn ikkje har det bra og i tillegg har noko svikta i handteringa av saka. Vi får tilgang til informasjon om kva som har gått gale. I skuleåret 2020-21 er det i stor grad dei same problemstillingane i handteringa som tidlegare. Vi meiner det er viktig å trekke desse fram og vise korleis dei påverkar ei sak. Problemstillingane som oftast går igjen er

- bagatellisering
- skulen/barnehagen tar ikkje (synleg) tak i saka
- manglande kommunikasjon og samarbeid
- krenkande kommunikasjon/sakshandsaming
- tiltak blir ikkje sett i verk, opplevast ikkje som treffsikre eller gjer vondt verre
- enkeltbarn blir gjort ansvarlege

Når ein familie opplever alt dette i ei og same sak, opplevast det som svært krevjande. Når handtering feilar tidleg i prosessen pregar det ofte saka vidare. Det krev tid og energi å rette og bygge opp att tillit. For å prøve å vise problemstillingane som går att, og kva som påverkar prosessen, har vi laga ein fiktivt case som vi no presenterer.

Sofie – ein case om handtering av skulemiljøsak

«Sofie» er 12 år. Ho har lenge hatt det vanskeleg sosialt. Det har vore mykje uro i klassen dei siste åra. Sofie har fortalt kontaktlæraren sin om konflikter og ugreie ting som skjer i friminutta. Foreldra hennar har ved fleire høve sendt mail og tatt opp på utviklingssamtale at dei er litt urolege for konfliktane og krenkingane som Sofie fortel om.

Læraren seier at Sofie har vener både i klassen og i parallellklassen og han trur ho for det meste har det bra. Det å bli utestengt er noko alle jentene i klassen opplever i blant, men han seier han skal snakke med dei involverte. Ting blir betre nokre veker, men så er det tilbake til slik det var tidlegare.

Før førre utviklingssamtale var det nokre episodar der Sofie blei kalla stygge ting på Tik Tok, så no har foreldra samla mot nok til å be skulen gjere noko. «Vi kan ikkje sjå krenkingar. Meiner de at det er mobbing? Kan de vente litt med å melde 9A-sak?» Kontaktlæraren til Sofie tenkjer at dette er ei problemstilling han har god oversikt over, og ikkje noko han bør bry rektor med.

«Kanskje de kan vente litt med å melde 9A-sak?»
- kontaktlærar

Vi ser at:

- Barn og foreldre har meldt frå ved fleire høve, ofte over år, utan å oppleve varig endring.
- Vaksne får ikkje med seg og klarer ikkje å sjå det barna fortel om.
- Skule/barnehage og barn/foreldre har ulik forståing av det som går føre seg.
- I meir enn 1/3 av sakene har ikkje barnet fått aktivitetsplan som skildrar kva tiltak skulen/barnehagen skal gjere for å betre situasjonen for barnet.⁷

⁷ Dette gjeld nok langt fleire enn det som kjem fram i våre samtalar.

- Ein del tilsette uttrykker at det må handle om mobbing for at aktivitetsplikta skal gjelde.⁸ Skule og barnehage har plikt til å sikre at barn har eit trygt og godt psykososialt miljø etter opplæringslova og barnehagelova. Elevar har òg ein individuell rett på eit trygt og godt miljø. Usikkerheit om lovverk fører til gjentatte lovbrøt.

Krevjande kommunikasjon

Foreldra til Sofie meiner at dei får lite informasjon frå skulen. Ut på hausten i 6. klasse sender dei ei melding til rektor kor dei viser til kapittel 9A i opplæringslova. Dei blir kalla inn til møte på skulen veka etter. I e-posten er det ingen informasjon om kor på skulen møte skal vere, agenda for møte, kor lang tid som er sett av eller kven som skal delta. Foreldra kvir seg allereie. Det å ikkje vite kva som skal gå føre seg, er eit stressmoment.

Kontaktlærar og avdelingsleiar deltar på møtet. Sofie er ikkje invitert. Foreldra fortel nok ein gong om dei viktigaste hendingane og historikken sidan 3. klasse. Avdelingsleiar fortel at dei har følgd med den siste veka, og at dei ikkje kan sjå at Sofie er utrygg. Dei har snakka med Sofie og nokre av elevane i klassen som det har vore episodar med. «Dei fortel ulike versjonar av det som går føre seg, så her er det fleire historier», fortel læraren. Avdelingsleiar meiner Sofie ikkje har bruk for aktivitetsplan, men at dei skal fortsette å følgje med. Kontaktlærar fortel òg at dei etter jul skal starte med jentegrupper på trinnet. «Det vil vere bra for alle. Vi jobbar jo med sosial kompetanse heile tida», seier dei, og legg til at dei kan sjå på moglegheita for å lage friminuttsgrupper.

«Vi ser at ho har vener, så ho treng ikkje noko aktivitetsplan»

- skuleleiar

Etter møtet ventar foreldra på referat, men får ikkje noko tilsendt. Dei er usikre på kva skulen og dei sjølve skal gjere vidare.

Vi høyrer at:

- Barnet si stemme manglar ofte i møte og i saker som gjeld dei sjølve.
- Foreldre må etterspørje informasjon og etterlyse framdrift. Dei kjenner seg som ei byrde for skulen/barnehagen.⁹
- Foreldre får lite informasjon om korleis skulen/barnehagen har gjort undersøkingar. Då er vanskeleg å vere trygg på at det er undersøkt godt nok.
- Uryddig forvaltningsskikk går igjen; å ikkje få skriftleg innkalling med tilstrekkeleg informasjon til møte, manglande referat frå møte, at ein ikkje får høve til godkjenne referat, osv.

⁸ § 9 A-4: «Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg. Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle. Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka. Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid. Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak». I planen skal det stå a) kva problem tiltaka skal løyse, b) kva tiltak skolen har planlagt, c) når tiltaka skal gjennomførast, d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka, e) når tiltaka skal evaluerast. Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.» Skulen skal klare å fange det opp når ein elev fortel at han/ho ikkje har det trygt og godt og det skal vere låg terskel for å varsle rektor.

⁹ Det er særleg mange som har kjent på det det siste året, - dei veit at skulen og barnehagen har det ekstra krevjande med korona og smittevern.

Samarbeid

Det kjennast som om skulen ikkje tar opplevingane til Sofie på alvor. Samstundes er ikkje foreldra på skulen og kan sjå kva som faktisk skjer mellom jentene. Foreldra har alltid hatt eit godt samarbeid med kontaktlærar og dei liker han godt. Dei vil ikkje kritisere jobben han gjer, det er tydeleg at han bryr seg om Sofie. I tillegg er dei urolege for at ei klage ikkje vil hjelpe situasjonen til Sofie. Kanskje blir det verre?

«Men korleis kan eg slutte å melde frå om alt barnet mitt fortel meg om, når dei gir uttrykk for at dei ikkje ser det?»

- mor

Foreldra forsøker å støtte og oppmuntre Sofie. Dei legg vekt på positive opplevingar, men synst det er vanskeleg å finne riktig balanse mellom å trekke fram det gode som skjer på skulen, utan å sjølv bagatellisere det Sofie fortel. Sofie har ved fleire høve sagt at det ikkje er noko hjelp i å fortelje til dei vaksne på skulen, for dei seier berre at ho må vere meir frampå og hoppe inn i samtalen.

Vi ser at:

- Foreldre er avhengige av eit godt samarbeid med skulen og dei fleste kvir seg for å vere «den krevjande forelderen», «den som alltid masar», «den som aldri blir nøgd».
- Foreldre er i ein sårbar situasjon, saman med barnet sitt. Nokre blir sjukemelde.
- Foreldre kjenner seg pressa til å sjølv ta ansvar og styring når dei opplever at skulen/barnehagen ikkje gjer det. Det er ikkje alltid til barnas beste.
- Barn som opplever at dei ikkje blir lytta til eller at det ikkje har noko effekt å fortelje (sjølv om den vaksne er empatisk og lyttande), vil ofte slutte å fortelje.

Sakshandsaming og tillit

Tida går. Det kjem stadig små kommentarar og der er treff som Sofie ikkje blir invitert til. Etter jul skal dei i gang med «jentegruppe». Sofie gruar seg og lurar på kva dei skal snakke om.

Det blir vanskelegare for Sofie å gå på skulen. Mor¹⁰ oppdaterer læraren med jamne mellomrom. Dei gongene ho får svar på e-postane, får ho vondt i magen. Det er ikkje alltid ho orkar å lese svaret med ein gong. Ho er usikker på kva læraren meiner med det han skriv.

«Guten min får i oppgåve å gå frå situasjonen, seie og gjere sånn eller slik. Men han er 7 år! Han skal ikkje måtte ha eit arsenal av verktøy for å verne seg!»

- far til 2. klassing

Foreldra er uroa for skulen sine rutinar og kompetanse. «Anten vil dei ikkje sjå, eller så kan dei ikkje sjå...» Begge deler er urovekkande, meiner dei. Tilliten til skulen brytast ned. Foreldra vil ikkje melde saka til Statsforvaltaren. Dei fryktar det vil ta tid og energi bort frå å hjelpe Sofie og at samarbeidet med skulen skal bli verre.

Dei tar kontakt med rektor på ny. Denne gongen står mobbeombodet i kopi på e-posten. Rektor set i gong undersøkingar etter opplæringslova § 9A-4. PPT i kommunen blir kopla på - dei observerer eit hierarki i klassen. Sofie

ser ut til å vere nedst på rangstigen.

¹⁰ Ombodet blir kontakta av både fedrar og mødrer, men mødrer er i stort fleirtal (83% av foreldre som tar kontakt).

Vi erfarer at:

- Det som blir sagt, ord og formuleringar skulen/barnehagen vel å bruke har svært mykje å seie. Orda blir tolka i lys av eigne opplevingar av situasjonen, i lys av relasjonen til tilsette og i lys av tidlegare erfaringar med barnehagen/skulen. «Kva meiner dei med det? Kva betyr dette?» Foreldre treng å vere trygge på kva barnehagen/skulen tenkjer og kjenne at dei vil barnet deira vel.
- Når kommunikasjon og samarbeid i seg sjølve krev energi frå foreldra blir det ofte ei tilleggsbelastning og tilleggskonflikt til sjølve saka. Det er ikkje til det beste for barnet.
- Når tilliten er tynnslite krev det god og tett oppfølging for å bygge den opp att.

Tiltak

Etter undersøkingane utarbeidar skulen ein aktivitetsplan. Sofie og foreldra får uttale seg om tiltaka i planen. Dei er litt usikre. «Nokre tiltak ser ut til å vere gode, men vi er ikkje pedagogar, så vi veit eigentleg ikkje....». Det er ikkje sett opp noko dato for evaluering av tiltaka, men når foreldra ber om dette, blir dei kalla inn til møte. Sofie er med på deler av møtet. Ho seier at det går litt betre.

Nokre av tiltaka ser ut til å ha effekt. Det er mykje fokus på samarbeid og venskap i klassen og vaksne jobbar med å forbetre relasjonane til og mellom elevane. Sofie har tilbod om å snakke med helsesjukepleiar kvar veke. Det likar ho, det er fint å ha ein vaksen som lyttar, men det er òg ubehageleg når ho går ut av klassen og alle dei andre ser på og spør kva ho skal.

Nokre tiltak gjer vondt verre. Tiltaket med friminuttvener fungerer av og til. Det kjem an på kven ho er på gruppe med. Førre veke sa to av dei: «Vi vil ikkje at du skal vere saman med oss». «Men eg må jo det», svara Sofie. «Då får du i alle fall vere stille». Andre gongar blir Sofie gjort ansvarleg. Som på fotballbana; då Sofie prøvde å ta ballen som stadig gjekk forbi ho vart ho skulda for å øydelegge og kunne difor gå å hengje seg. Sofie gjekk vekk og ein lærar kom bort;. «Kvifor er du ikkje med å spele? Ser du ikkje at heile klassen er med? Du kan ikkje berre velje vekk felles aktivitetar, då blir du aldri inkludert».

Nokre av tiltaka blir justert etter tilbakemelding frå foreldra. Dei fryktar Sofie begynner å bli lei av møter og «mas» og at ho ikkje lenger seier korleis ho har det. Heime gret ho mykje, har vondt i hovudet og ho vil verken på skulen eller på fritidsaktivitetar.

Barn og foreldre fortel:

- Dei får ikkje bidra i arbeidet med tiltak.¹¹
- Aktivitetsplanar har lite konkrete tiltak. Planar kan vere utydelege på kven som er ansvarlege, på tidsperiode for tiltak og på dato for evaluering.
- Tiltak ikkje blir gjennomførte, har ikkje effekt eller gjer vondt verre.
- Det vert sett inn tiltak der dei sjølve er ansvarlege for å forbetre situasjonen.
- Dei opplever ei forventning om at barnet heile tida skal halde vaksne underretta om korleis det går, meir enn at vaksne sjølv tar dette ansvaret og hentar inn informasjon.
- Vaksne grip ikkje inn i krenkingar.
- Dei saknar informasjon om kva tiltak som blir sett inn mot andre involverte barn.¹²

«Kvifor skal vår dotter snakke med helsesjukepleiar kvar veke? Det er ikkje det som skal til for at ho får det betre på skulen!»

-far

¹¹ Barn og foreldre skal aldri ha ansvaret for å finne tiltak. Det er heller ikkje slik at barn/foreldre kan «bestille» eller krevje tiltak, det skal ligge ei fagleg og pedagogisk vurdering til grunn for tiltaka.

¹² Skule og barnehage har teieplikt om tiltak for andre barn. Likevel kan dei dele noko informasjon. Til dømes kan ein vise til skulen sine rutinar for handtering av krenkingar – at dei «alltid i alle saker følgjer opp slik». Ansvarlege kan be om samtykke til å

Skulen klarar i løpet av våren i 6. klasse å stoppe krenkingane som går føre seg ved å kople foreldre i klassen tett på. Dei jobbar framleis aktivt med å bygge opp att relasjonar, både i klassen og på tvers av klassane. Sofie fortel at det går mykje betre og skulen lukker saka før sommaren. Sofie og foreldra tenkjer at det er godt å starte 7. klasse med å leggje bak seg alt som har vore.

Det er mange som kjennar det slik som Sofie og foreldra hennar. Det har vi stor forståing for og ser at gode endringar kan vare ved. Likevel vil vi understreke at det er viktig å følgje opp i lang tid etter at eit barn igjen har det trygt og godt.¹³

Kva med barnehage?

Historia om Sofie har gått føre seg over nokre år på barneskulen. Mange av dei som tar kontakt med oss fortel at det går føre seg over år, at det har eskalert frå tid til anna og at det heile starta i barnehagen.

Førespurnadar om barnehage handlar i stor grad om det same som i grunnskulen, men i tillegg spør ein ofte om korleis og til kven ein skal løfte saka. Frå januar 2020 har barnehagen fått eit nytt kapittel i barnehagelova; kapittel 8. Dette liknar mykje på kapittel 9A i opplæringslova for skulen og her finn ein tydeleg kva pliktar barnehagen har når barn ikkje har eit trygt og godt psykososialt miljø.

Vi håpar og trur det nye kapittel 8 vil føre til meir merksemd og kunnskap om barn sine rettar i og blant barnehagar, barnehageeigarar, støttesystem og foreldre. Med meir systematisk arbeid, vil vi kunne plukke opp fleire saker og hindre at dei følgjer barna inn i skulen.

Kva for hjelp ønskjer tilsette?

Omboda blir i hovudsak kontakta av foreldre, men det er og ein del tilsette som tar kontakt. Over 40 av førespurnadane kjem frå tilsette i barnehagar, skular og hjelpesystem.¹⁴ Gjennom desse førespurnadane kan ombodet fange opp kva tilsette har behov for eller ønskjer rettleiing om.

Tilsette fortel og spør om mykje det same som foreldre. Dei ønskjer barna og elevane sitt beste og har spørsmål om korleis ein skal forstå aktivitetsplikta og korleis ein skal og kan gå fram til det beste for barna. Det handlar ofte om kva som kan vere eigna tiltak i ei sak, innspel til tiltak som barn/foreldre ønskjer, utforming av aktivitetsplan og/eller når ein kan avslutte ei sak. Tilsette løftar òg ulik problemforståing og utfordringar i samarbeid med foreldre og mellom foreldre.

I år har fleire stilt spørsmål om samtale som tiltak. Tilsette på skulane og i hjelpesystemet spør om samtalegruppe, til dømes «jentegruppe», kan vere eit godt tiltak. Finst det eigne opplegg? Har skulen tilstrekkeleg kompetanse for å gjennomføre? Kva må ein passe på?

dele informasjon med andre foreldre. Det er òg mogleg å utarbeide aktivitetsplanar på gruppenivå, kor ein har tiltak som blir satt inn i heile klassen eller gruppa.

¹³ Sjå også Bruvik et al, 2017

¹⁴ Med hjelpesystem meiner vi helsesjukepleiar, PPT, BUP, osb.

Nokre tilsette har spørsmål om førebygging og foreldresamarbeid generelt. Både tilsette og FAU-representantar i barnehage og skule etterspør førebyggjande verktøy og ressursar ein kan nytte i foreldremøte.

I tillegg har fleire tilsette spørsmål om korleis ein kan jobbe med klassemiljø/grupper. Nokre spør om ombodet kan bidra i kartlegging, i arbeid med aktivitetsplikta eller i arbeid på gruppenivå.

Kva skal til for å lukkast med handtering? - oppmodingar frå mobbeombodet

Saka om Sofie er fiktiv, men er basert på mange av førespurnadane våre, og det vi høyrar at barn og foreldre opplever.

Vi ser at det er skilnad på korleis barnehagar og skular handterer saker som gjeld barnehage- og skulemiljø; nokre er trygge og nokre meir usikre. Frå vår ståstad kan vi i noko grad sjå kva som skal til for å praktisere god handtering. Basert på erfaringane våre gjennom året som har gått, rettar vi følgjande fem oppmodingar til ansvarlege i barnehage og skule:

1) Tru på barn

Alle tilsette må ha kompetanse og ressursar til å ta imot barn som fortel at dei ikkje har det bra. Dette inneber å kunne møte barnet og foreldre sine behov – her og no, òg på sikt. Å trygge barnets foreldre, bidrar til trygg og god handtering frå alle partar. Det er til barnets beste.

Å tru på barn og ta i mot barnet si oppleving er særleg viktig i situasjonar der den tilsette les situasjonen barnet står i på ein annan måte enn barnet sjølv.

Som eigar eller leiar av barnehage og skule, må ein sikre at tilsette, som individ og som gruppe, er trygge på korleis dei møter uro og uro-meldingar. Barnehage- og skuleeigar må òg sikre at leiarar/styrarar er trygge, har oversikt og har naudsynte ressursar for å dekke dei tilsette sine behov.

2) Ekte samarbeid

Foreldre må bli sett på som ein likeverdig partner og verdifull bidragsytar. Foreldresamarbeid må vere ein integrert del av barnehagen/skulen sin aktivitet.

Leiinga må sørge for at alle tilsette er klar over kva han/ho skal gjere for å fremme eit godt samarbeid med alle foreldre. Vidare må leiinga sørge for at ein har strategiar når samarbeidet blir vanskeleg.

Vi har vist at det er fleire problemstillingar som går igjen i handtering av saker. Både tilsette og foreldre fortel om ulike oppfatningar av det som går føre seg. **Det er lettare å komme vidare med saka**

om ein forstår ho likt, men det er ikkje ei føresetnad. Ein kan likevel bli samde om kva barnet treng for at det skal bli betre (Onsøien og Drugli, 2010).

«Samarbeidet mellom heim og skule må bære preg av felles mål, gjensidig forpliktelse og medvirkning». Skulen skal i følgje opplæringslova legge til rette for at foreldre har høve til medbestemming og påverknad på elevane si opplæring. Foreldresamarbeid syner at det er delt ansvar mellom heim og skule og viser likeverd og gjensidigheit mellom partane. Når samarbeidet fungerer optimalt, blir foreldra sett på som en engasjert og gjensidig partnar (Drugli & Nordahl, 2016).

Foreldresamarbeid må vere ein integrert del av barnehagen/skulen sin aktivitet. Det krev høg grad av forplikting frå alle.

Mobbeombodet fremmar, som Lund (2020), eit responsivt foreldresamarbeid. Det inneber

- å vere lydhør ovanfor foreldre
- stille spørsmål til foreldre, med mål om å forbetre skulen for elevane
- at skulen gjer noko med det foreldra fortel

Responsivt foreldresamarbeid gir familien moglegheit for handling. Foreldre blir sett som verdifulle bidragsytarar til forbetring av praksis og tilsette ser på kritikk og uro som høve for læring.

3) Kjenn barn sine rettar

Vaksne som jobbar med barn må ha kunnskap om barn sine rettar og korleis gjere vurdering av barnets beste. Vaksne må vidare gjennomføre pliktene sine etter lovverket ovanfor barn.

Tilsette i barnehage og skule må særleg ha inngåande kompetanse om aktivitetsplikta, med delplikter, etter barnehagelova og opplæringslova. Det gjeld både kva lova betyr, men og kjennskap til eigne lokale retningslinjer.

Tilsette i barnehage og skule må utøve god forvaltningsskikk, - det vil seie å svare på e-post og førespurnadar, gi god informasjon og rettleiing.

Barn i Noreg har sterke rettar i barnehagelova¹⁵, opplæringslova¹⁶, grunnlova¹⁷ og barnekonvensjonen¹⁸. Barneombudet si ekspertgruppe anbefaler i sin siste rapport at studentar i utdanningar retta mot barn må få opplæring om barnekonvensjonen og kva konvensjonen inneber for deira arbeid.¹⁹ Vi støttar dette fullt ut.

Både barn og foreldre har rett til å medverke og rett til å bli høyrte i saker om psykososialt miljø.²⁰ I trygge omgjevnader er det lettast for barn og unge å ytre seg om kva dei sjølv treng, kva som gjer godt og når dei kjenner dei trivst og har det trygt.

¹⁵ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64?q=barnehagelova#KAPITTEL_8

¹⁶ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?q=oppl%C3%A6ringslova#KAPITTEL_11

¹⁷ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17-nn/KAPITTEL_5#KAPITTEL_5

¹⁸ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barnekonvensjonen-nynorsk/id87589/>

¹⁹ Barneombudet si ekspertgruppe anbefaler i sin siste rapport, «Ungdom om medvirkning og barnerettighetsvurderinger» (2021) at vaksne må få informasjon og opplæring om barnekonvensjonen, og korleis ein gjer ei vurdering av barnerettar. <https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/Barnerettighetsvurderinger-og-medvirkning.pdf>

²⁰ Særleg i barnekonvensjonen (art 3 og 12), i grunnlova (§ 104), i opplæringslova (§ 9A-4), i barnehagelova (§ 3) og i forvaltningslova (§ 17).

Tiltak er skulen eller barnehagen sine grep, handlingar eller endring av praksis, som direkte kan forbetre barnet sin oppleving av det psykososiale miljøet. Tiltaka må vere konkrete. Tilsette må vite kvifor dei nyttar det eine eller det andre tiltaket og dei må vere medvitne kva ein vil oppnå med det. Det gjeld òg samtale som tiltak. Mobbeombodet avviser ikkje at samtale kan vere eit godt tiltak, men ein må vite kvifor ein har samtal og kva ein vil oppnå med samtalen. Skal ein bygge opp att tillit? Skal ein bli betre kjent med barnet? Skal barnet ha eit trygt rom for å fortelje om kva som skjer?

Risikovurdering av tiltaka er òg viktig, - kan tiltaket slå galt ut? Korleis? Kva gjer ein då?

Ein må halde fram arbeidet lengre enn ein trur for å sørge for at sakene ikkje «blussar opp att» etter ei tid. Skulen/barnehagen må følgje særskilt med, ha nokre ekstra sjekkpunkt og ein plan for korleis ein følgjar opp etter at saka er avslutta.

4) Forstå

Alle tilsette i barnehage og skule må ha god kompetanse om grupper, gruppedynamikk, sosialt samspel og felles forståing av kva krenking og mobbing er.

Den vaksne må ha kompetanse og i tillegg anerkjenne at dei ikkje veit alt ein situasjon, og at involverte kan ha svært ulike opplevingar. Avgjerande faktorar for å lukkast med handtering av miljøsaker, er at den som handterer saka er trygg i arbeidet sitt, veit kva lovverket krev, og kva som vert forventa i møte med barn og foreldre. I tillegg må tilsette ha kapasitet til å handtere. Dette må barnehage- og skuleeigar ta ansvar for.

5) Be om hjelp

Tilsette må vite når dei kan og bør be om hjelp. Dei må òg ha naudsynt kompetanse tilgjengeleg når dei har behov for hjelp.

Spisskompetanse, til dømes gjennom skuleteam eller kommunale innsatsteam, kan vere eit døme på ein måte å løyse behovet for fagleg hjelp og støtte.

Vår erfaring er at leiarar og andre tilsette ute i barnehagar og skular er usikre på tolking av lovverk og praktiske konsekvensar av lovverk, og ønskjer støtte i arbeid med psykososialt miljø. Vi ser at mellom anna undersøking er ei delplikt som kan vere krevjande.

Når saker som gjeld psykososialt miljø har vorte handterte tenkjer vi òg det kan det vere nyttig å møtast for oppsummering og debrief; tankar om sjølve hendingane og korleis saka utvikla seg, men òg korleis prosessen var for tilsette – fekk den enkelte nok støtte og dekt sine behov undervegs? Gjennom ein slik prosess kan ein bli tryggare på både andre sine og eigne behov, og dermed stå stødigare ved neste møte med uro-melding eller utrygt miljø.

Vegen vidare

Mobbeombodet held fram arbeid for at barn og elevar skal få tatt i vare rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. Vi skal også i komande år vere eit lågterskeltilbod for barn, elevar og deira foreldre. Førespurnader som gjeld utrygge barnehage- og skulemiljø har høg prioritet, og vi ser stor nytte i å gi støtte til barn og foreldre i slike situasjonar.

Vi vil fortsetje arbeid med å gjere ombodstenesta kjend i Vestland. Det gjer vi både gjennom ulike oppdrag for foreldre og tilsette i barnehage og skule, og gjennom digitale treffpunkt som informasjon på nett, aktuelle innlegg i sosiale medium og webinar.

Mobbeombodet ser nytte i å støtte ansvarlege i arbeid med både førebygging og handtering av utrygge miljø og mobbing. Det vil vi halde fram med. Og vi vil vere pådrivarar for at kommunane etablerer eigna ressursar for sine tilsette i barnehage og skule. Å lukkast med handtering gir fleire gevinstar ut over det at barn får det trygt og godt att. Mellom anna ser vi at foreldre sin tillit til barnehagen og skulen aukar, og at leiing og tilsette vert tryggare i arbeid med handtering.

Å støtte barn, foreldre og tilsette i arbeid med å skape trygge miljø for alle, tenkjer vi er ein viktig del av ansvaret til kommunane.

Saman for trygge og gode barnehage- og skulemiljø!

Det er lettare å komme vidare med saka om ein forstår ho likt, men det er ikkje ei føresetnad. Ein kan likevel bli samd om kva barnet treng for at det skal bli betre.

- Onsøien og Drugli, 2010

Kjeldeliste

Barneombudet (2021), «Ungdom om medvirkning og barnerettighetsvurderinger», <https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/Barnerettighetsvurderinger-og-medvirkning.pdf>

Breivik, K., Bru, E., Hancock, C., Idsøe, E. C., Idsøe, T., & Solberg, M. E. (2017). *Å bli utsatt for mobbing. En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak*. Henta 01.12.2020 frå <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/a-bli-utsatt-for-mobbing--en-kunnskapsoppsummering-om-konsekvenser-og-tiltak/>

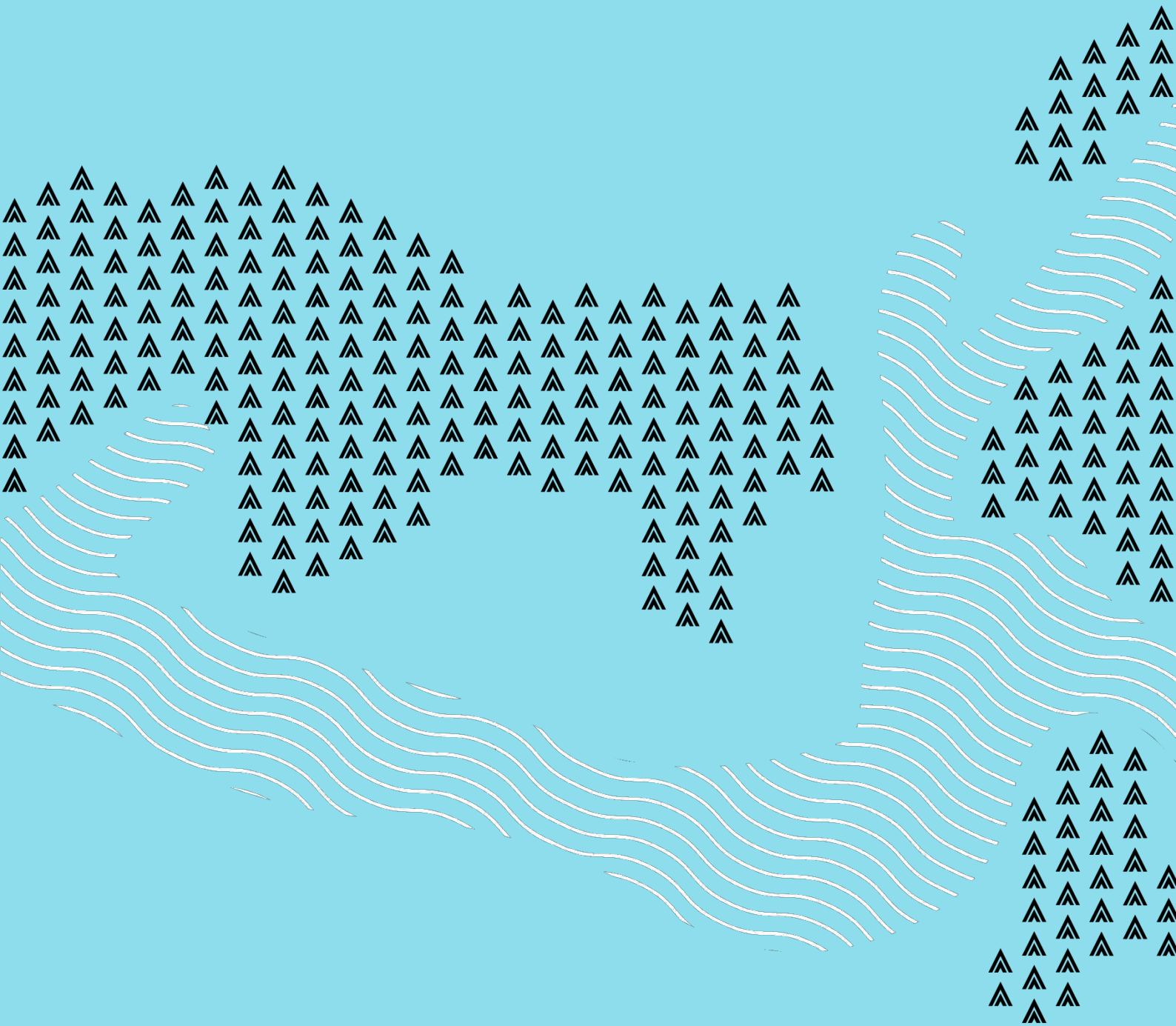
Drugli, Flygare og Nordahl (2016), *Relasjoner mellom elever*, <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/sosial-laring-gjennom-arbeid-med-fag/relasjoner-mellom-elever/larerelev-relasjonen-og-elevelev-relasjoner/>

Drugli, M.B. & Onsøien, R. (2010) *Vanskelige foreldresamtaler – gode dialoger*. Cappelen Akademisk Forlag.

Drugli, M.B. & Nordahl, T. (2016). *Samarbeidet mellom skole og hjem*, Utdanningsdirektoratet. Henta 01.12.20 frå: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/samarbeid-mellom-hjem-og-skole/samarbeidet-mellom-hjem-og-skole/>

Lund, G. E. (2020). Responsivt forældresamarbejde i skolen. *Tema: Forældresamarbejde – en udfordring for læreruddannelsen og et vilkår for skolen. Studier i Læreruddannelse og Profession*. 5(1) (s. 52-72). Henta 01.12.2020, frå <https://tidsskrift.dk/SLP/issue/view/8790/1160?fbclid=IwAR0X-VZabvXRelGLC0Bu4oMpH7qUSSowZ3Fzq9513Dlq0MppEsFwctwYxtc>

Seland et al (2020), *Evaluering av ordning med fylkesvise mobbeombud for barnehage og grunnskole*, NOVA-rapport, https://www.udir.no/contentassets/a252bc9ffb8d43819923e1c2c164a51f/fylkesvise-_mobbeombud_nova-rapport-2020.pdf

FOLKEVALDOPPLÆRING FOR KONTROLLUTVALA I TIDLEGARE HORDALAND FYLKE

15. – 16. februar 2022

Solstrand Hotel & Bad
Solstrandveien 200
5201 Os

Praktiske opplysningar

Stad: [Solstrand Hotel & Bad](#), Solstrandveien 200, 5201 Os, telefon: 56 57 11 00

Tid: Registrering (og noko å bita i) frå 15. februar 2022 kl. 09:15

Start: 15. februar 2022 kl. 10:00

Slutt: 16. februar 2020 kl. 14:15

Det er fri tilgang til Solstrand si gode velvære-avdeling.

Oppgjer: Pris pr. deltakar er stipulert til ca. kr. 3 900. Dette skal dekke det hotellet skal ha for heile opphaldet og faktura vert i si tid send frå hotellet direkte til den einskilde kommune.

Påmelding innan: 01.11.2021.

Arrangør: Vestland fylkeskommune, v/ sekretariat for kontrollutvalet.

Kontaktopplysningar:

kontrollutvalet@vlfk.no

Helge Inge Johansen | helge.inge.johansen@vlfk.no | Mob. 402 03 664 (Påmelding primært til Helge)

Hogne Haktorson | hogne.haktorson@vlfk.no | Mob. 911 05 982

Diverse

- Eventuelle allergiar eller anna som hotellet må få beskjed om, meldast til sekretariatet snarast etter påmelding.

Kontrollutvalsboka:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kontrollutvalgsboken/id2468270/>

Fylkesmannen i Nordland – enklere kontrollutvalsbok

<https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Kommunal-styring/Nyheter---kommunal-styring/Veileder---kontrollutvalg/>

Program dag 1: 15.02.2022

Tid	Tema	Førelasar
09.15	Registrering / noko å bita i	
10.00	Opning	Kontrollsjef Hogne Haktorson
10.10	Forventningar til kontrollutvalet	v/ ein ordførar.
10.25	Kommunelov og kontrollutval («The best of kommuneloven»)	Sekretariatet Kjartan Haugsnes
10.40	Kommunal Økonomisk Bærekraft (KØB)	Sekretariatet Einar Ulla
10.55	<i>Beinstrekk</i>	
11.10	Kommunal Økonomisk Bærekraft (KØB) del 2	Sekretariatet Einar Ulla
11.30	Henvendingar Med eksempel frå kontrollkvardagen.	Deloitte AS Birte Bjørkelo
12.30	<i>Lunsj</i>	
13.30	Henvendingar Gruppearbeid	Deloitte AS Birte Bjørkelo
14.30	<i>Beinstrekk</i>	
14.45	Kvar og korleis hamnar ein kommune i trøbbel i høve regelverk for offentlege anskaffingar? Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA)	Fagansvarlig for KOFA i Klagenemndssekretariatet, Line Rakner

15:30	Kaffipause	
15:45	Kva betyr kontrollutvalet sitt arbeid for kommunedirektøren?	Kommunedirektør i Bømlø kommune, Kjetil Aga Gjøsæter
16:15 16:30	Avslutning og oppsummering dag 1	Kontrollutvalsleiar i Samnanger kommune, Arild Røen.
19.30	Middag	

Program dag 2: 16.02.2022

Tid	Tema	Førelesar
09.00	Statleg tilsyn og tilsynskalender som verkemiddel. Forskjellen mellom forvaltningsrevisjon og tilsyn.	Statsforvaltaren i Vestland v/ seniorrådgjevar Jorunn Fosse Fidjestøl
10:00	Forvaltningsrevisjon og rolla til kontrollutvalet Kva er ei god bestilling?	Sekretariatet Roald Breistein
10.30	<i>Kaffipause og utsjekking</i>	
10.50	Forvaltningsrevisjon og rolla til revisor	Deloitte AS Birte Bjørkelo
11.15	Gruppearbeid med case forvaltningsrevisjon	Sekretariatet Deloitte
12.30	<i>Lunsj</i>	
13:30	Presentasjon av gruppearbeid	Presentasjon v/gruppene
14:00	Avslutning og vel heim	Hogne Haktorson
14:15		

Forum for kontrollutvalg i Rogaland inviterer til konferanse

Konferanse for kontrollutvalgene

Quality Hotel Residence, Sandnes - 2 desember 2021

PROGRAM

09:00 – 10:00	Registrering og mingling
10:00	Velkommen
10:05 – 11.15	Koronapandemien Foredrag ved Geir Sverre Braut, seniorrådgiver, professor (HVL), SUS.
11:15	Pause – 15 minutter
11:30 – 12.15	Kommuneøkonomi Økonomidirektør Sandnes kommune Torunn S Nilsen
12:15 – 13.00	Lunsj
13.00 – 13.15	Kulturelt innslag ved Sandnes kulturskole
13:15 – 14.00	Skråblikk på erfaringer fra kontrollutvalgets arbeid Utvangsledere bidrar med sine refleksjoner rundt kontrollutvalgslederrollen. Hva så de for seg når de tok på seg denne rollen og ble det som forventet?
14:00	Pause – 15 minutter
14:15 – 15.15	Konsekvensen av korona-pandemien for kommunene Rogaland revisjon IKS
15:15	Pause – 10 minutter
15:25	Årsmøte – Forum for kontrollutvalg i Rogaland

Pris kr 950,- pr deltaker

Påmelding til mette.jensen.moen@rogfk.no senest innen utgangen av mandag 15. November 2021. Påmelding må inneholde: navn, verv/funksjon, kommune/firma, mailadresse.

Kontrollutvalgsmedlemmer som oppgir mailadresse, vil få årsmøtesakene tilsendt via e-post før konferansen.

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2022

[Tilbake til kursoversikten](#)

Nøkkelfinfo

Fra/til	2.2—3.2
Påmeldingsfrist	16.12
Pris	Annonseres senere
Sted	The Qube - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen
Varighet	2.2.: 10.00 - 17.00 3.2.: 09.00 - 13.00

Vi har gleden av å invitere til NKRFs årlige Kontrollutvalgskonferanse 2. - 3. februar 2022, igjen på Gardermoen. Vi benytter **The Qube**, som ligger i tilknytning til hotellene [Clarion Hotel & Congress Oslo Airport](#) og [Comfort Hotel RunWay](#).

Fra den første konferansen i 2005 med ca. 300 deltakere har dette årlige arrangementet vokst betydelig og etablert seg som det viktigste og største treffpunktet for kontrollutvalgene i kommunal sektor. I 2021 samlet konferansen rundt 400 deltakere *digitalt*. Deltakerrekorden er fra 2020 med ca. 800 deltakere.

Målgruppe

Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor.

Programmet blir annonsert til høsten. Hvis du har forslag til temaer og/eller innledere kan du sende en e-post til post@nkrf.no. Sett av datoene allerede nå. Mer informasjon kommer senere.

Etterutdanning:

- 11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning

Medlemsinformasjon september 2021

Høsten er her enten vi liker det eller ikke. Det fine med høsten er at vi får mer innetid som kan brukes på litt faglig oppdatering:

Kurs og konferanser

[Kontrollutvalgslederskolen 2021, 18.-19. oktober](#) (fysisk og digital)

For å få gjennomført det faglige opplegget på en best mulig pedagogisk måte, har vi satt et tak på antall deltakere på ca. 50 personer for det fysiske arrangementet.

Kontrollutvalgsmedlemmer kan melde seg på, men lederne vil bli prioritert. Vi holder av noen plasser til sekretariat. Det er ennå noen plasser igjen. Ta en titt på programmet. Her er det mye bra. Fristen for påmelding til fysisk samling er 24. september. Fristen for påmelding digitalt er 17. oktober.

Vi er i gang med å planlegge kurs om hvordan kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan gjøres mer informativ og spennende. Det blir et digitalt arrangement på Teams, ca. midten av januar. Det kommer mer informasjon om i løpet av høsten.

For de av dere som er tidlig ute med å legge møteplaner, kan det være verdt å merke seg datoen for konferansene våren 2022: Sekretariatskonferansen 2022, Scandic Lillestrøm, 16.-17. mars og Fagkonferanse og årsmøte 2022, Lily Contry Club 8.-9. juni 2022

Veileder for sekretariatets håndtering av personopplysninger

Sekretariatene har visse plikter etter personvernregelverket når personopplysninger samles inn og brukes. FKT har derfor utarbeidet en mal som kan være til hjelp slik at sekretariatene kan få bedre oversikt over behandling av personopplysninger. Formålet er å sikre at personopplysninger behandles på en forsvarlig måte. Vi hadde digitalt høringsmøte 13. september. Det var bra oppslutning. Frist for å sende skriftlig høringsvar er 1. oktober.

Kontrollutvalgsboken

Mange av dere har spurt om når departementet vil komme med en ny utgave av Kontrollutvalgsboken. Da er det hyggelig å kunne melde at nå er arbeidet endelig i gang.

Departementet legger ikke opp til en stor revisjon. Boken vil stort sett bli seende ut som 2015-utgaven. FKT er invitert til å komme med innspill til endringer og evt. nye tema som bør være med. I den sammenhengen har vi utfordret sekretariatene til å sende inn forslag (frist 6. oktober). Departementet håper å bli ferdig med arbeidet rundt årsskiftet, men tar forbehold om at det kan skje uforutsette endringer i planene i forbindelse med regjeringsskiftet.

Annet faglig påfyll

«Høy tillit til institusjonene og best i klassen, men ikke fri for korrupsjon»

Ny korrupsjonsrapport fra TI-Norge: Det er grunn til å være på vakt når nesten halvparten av de spurte i Norge frykter gjengjeldelser ved å rapportere om tilfeller av korrupsjon.

Da er det betimelig å spørre: Er det trygt å varsle til kontrollutvalget?

Varsler har et tydeligere vern når det varsles eksternt. Er det ekstern varsling når en kommuneansatt varsler til kontrollutvalget? spør generalsekretæren i et debattinnlegg i Kommunal Rapport.

Handlingsrom og bredere virkemiddelbruk viktig for nyttige tilsyn

På oppdrag fra KS har Deloitte gjennomført en undersøkelse om statsforvalternes tilsyn med kommunene. Undersøkelsen viser at det er relativt store forskjeller både mellom sektorer og mellom embeter når det gjelder erfaring fra konkret samordning med forvaltningsrevisjoner. Framover bør det arbeides enda mer med erfaringsdeling både ved bruk av nasjonal tilsynskalender og hvordan tilsyn og forvaltningsrevisjoner på en god måte kan ses i sammenheng.

På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidet FKT i 2019 et utkast til en veileder for samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. På grunn av pandemien er ferdigstillingen av prosjektet utsatt. Rapporten fra KS tyder på at det fortsatt er behov for veiledning på hvordan man kan få til god samordning.

Styret

Styret hadde møte 16. august i Grimstad i forbindelse med Arendalsuka. Du finner protokollen på medlemssiden (krever pålogging). Styret har sitt neste styremøte 18. oktober i forbindelse med Kontrollutvalgslederskolen.

Nye medlemmer

Vi ønsker kontrollutvalgene i Rennebu og Ørland kommuner velkommen som nye medlemmer i FKT. Nå har vi 207 medlemmer (186 kontrollutvalg og 21 sekretariat). Tre andre kommuner i Trøndelag har meldt om at de ønsker å bli medlem fra 2022.

De av dere som ønsker tilgang til medlemssidene kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmedlemmer.

FKT ønsker dere fine høstdager!

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen,
Generalsekretær